

VIENYBĖ LIETUVŲNIKŲ

Redakcija

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 50.

Plymouth, Pa., d. 16 Gruodis (December) 1903 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVIII.

DR. ALBERTAS KAUFMANAS

Gyvastis užtikrinta.
Dr. Albertas Kaufmanas,

Nereikalauji sirkti ilgiau kad gali buti išgydytas savo namuose. Gerai žinomas Europiskas ir Amerikoniskas Dr. A. Kaufman kuris geriause buda gydymo ligų, vyrų, moterių ir vaikų, be vartojimo peilo. 1000 žmonių jis išgydė nuo ligų kuriu kiti daktarai atsisake išgydyti.

Dr. Kaufmanas praktikavojosi daugelį metų szpitolose ir turi diplomus Maskolijos ir Amerikos ir jis pasakys tavo kalboje kas per priežastis ir kaip išgydyti. Tukstančiai žmonių tapo išgydyti ir apsaugoti nuo amerikoniszko peilio.

Nereikalaujote siusti pinigus visokiems prigavikams, kurie garsinasi gydą visokios ligos, kurie tiktai didelius pinigus ištraukia o nesuteikio jokios pagalbos.

Ofisas: 43 S. Washington, str.
Wilkes Barre, Pa.

TELEPHONE { 578 M. Bell,
1005 Peoples.

Ofiso valandos nuo 8-10 isz ryto, nuo 2-4 po pietų, nuo 7-9 vakare.

Teleponas 352 Plymouth.

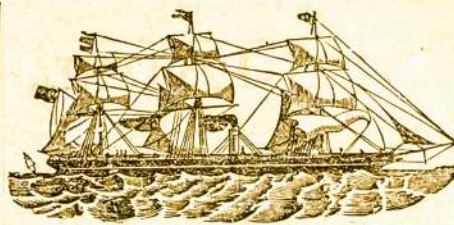
Daktarka. Johanna Želviene.

Vienintėle lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Ofisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Ofisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
ztidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro laiko gimdyves (moteris palage) ir suteikia joms pagelbą ir gerą priežiurą.

„Vienybės“ redakciją telefonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

Neikite pas svetimą, bet pa
V. G. Sava
„Saloon“ 13 S. Penn. Ave.
WILKES-BARRE, PA.
Puiki degtinė ir alus! kviečiam lietuvius.
Čzia ganei pigiausias laivakortes ir pigiai nusiinsi pinigus į visas svieto dalis.

Ar norite užlaikit plaukus ant galvos?

Ar slenka plaukai? Gal pleiskanų yra?
Ar galva plika? Ar ant veido yra papuczkai?
Ar norite gaut gerą rodą kaip išgydyti ligas?

Jeigu plaukai slenka ir randasi pleiskanų, tai yra ženklų kad galva pasiliks plika už kelių mėnesių jeigu nesigydysi. Gvarantuojam pagelbēt.

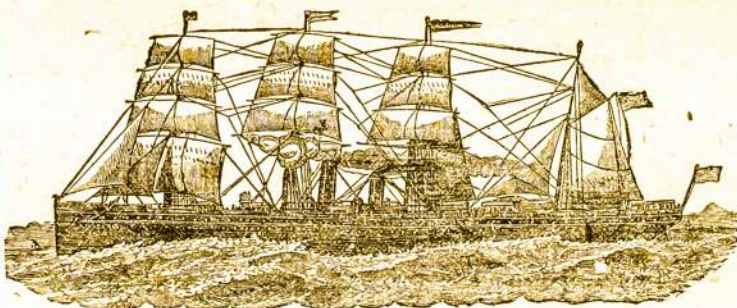
Jau 10 milijonu žmonių butu nuplikę.

Jeigu nebutų vartoją „Prof. Brundzas W. H. G. pro Capillus Morbus“. Vartojo po tuom vardu gyduoles karalei, ciosoriai, daktarai, sudzios, advokatai, ministeriai ir kunigai, teiposgi gal vartoti ir darbininkiszka klesa žmonių, nes jų daugiausia slenka ploukai isz daugel rupesczių ir nežino kaip plaukus užlaikyti, o teiposgi ir isz daugel kitų priežasczių. Kas nori, gali ateiti po No. 343-5th Ave. New York, arba į didžiausią aptieką ant Bedford Ave. ir S. 2nd str. Brooklyn. Telephone call 1304 Williamsburgh.

Jeigu kas norėtu per gromatas informacijas gauti, tai tegul paraszo trumpai ir aiszkliai ko reikalauja ir kokios rodos, o gaus greitą atsakymą su roda DYKAI ką reikia padaryti. Norinti klausti rodos raszyki pas:

Address to **J. M. BRUNDZA Co., Chemists,**
NEW YORK & BROOKLYN, U.S.A.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu užgarbę praneszti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prigulinczias dalis arba pasargas lietyvoje atimu ir padarau paliudyjimms arba aktus ir be jokios turbacijos. Turiu labai czystą ir puikią uzeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie zinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszczius nepaniekytų. Su guodone Kazi. Baltrukonis

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

Daugiau kaip 30 metus iszmegintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui žinomas
“**ANKER**” (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausias gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu *Rheumatiszku*
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. A. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

P. F. Roski,

Didele krautuve moteriszku aprėdalų ir skrybelių. Turime didele daugybę į madą placzzių, putrų, jakų, skrybelių ir visokių aprėdalų dėl moterių, merginų ir vaikų. Prekės preinamos o tavoras szviezias ir geras dėl palengvinimo svecziam paėmėme lietuviszka merginą. Meilingai užpraszo me į musų krautuve brolius lietuvius atsilankyti.

P. F. ROSKI,
106 E. Main St.
Plymouth, Pa.

ADRESAI

CENTRALISZKU VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRUGYSTĖS.

Prezidentas — M. Paltanavicee,
161 Lowell st., Lawrence, Mass.

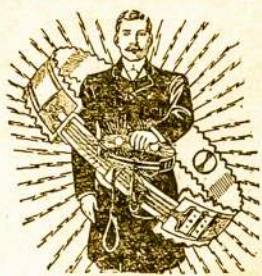
Sekretorius — W. Martiszcius care jo
Ruskin University, Glen Ellyn, Ill.

Kasierius — A. Olszewskis
460 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius ir literatiziskas komitetas

Dr. J. T. Želviene
1 Church st. Plymouth, Pa.

Vienybe

Gelb tantis Elektrinis diržas.

Isz gydo saugėlą, nauralgiją, galvos skaudėjimą, žarnų sugedimą, plaučių ir inkstų sugedimą, dieglio, sžtyvumo strėnų, kroniszkų ligų, nerviszkumo, atszalin. o kojų, nemiegojimo, slobnumo, skaudėjimo vidurių, karsczio galvoje, iszmėtymo papuczkais. Prekė \$1.00. Pinigus galite siusti money order ar registravotose gromatose ir gausite puiku diržą su instrukcijom kaipvartoti lietuviszkoji kalboi.
Adresas: **Zaruba & Durish,**
Dept. VI. 309 N. 4th st. Clarksburg, W. Va.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAVO AS** Su vienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriaus se **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszkų.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziarnikiai) visados reikalaukite Lietuviszko alaus, viena jog yra geriausia

alus, antra teip darydami suszelpsite savo Vientauczius lietuvius.

Polish-Lithuanian Brewing Co.
DANVILLE, PENN., A.

HOTELIS K. Strzeleckio.
276 E. Main str. Plymouth, Pa
Užlaiko visokios degtinės, vynu, skanaus aluczio, puikiai kvėpianzių Cigarų, ir reikale suteikia drangiszką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir iszgrirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užeik pas **K. Strzelecki.**

Lietuviszka-Ruska apt.eka.
257 Hanover str.
Boston, Mass.

Turime pilnai aptiekoriszku tavoru kaip krajevų teip ir užrubežinių. Aptiekoje visados randasi daktaras kur duoda rodą visokiuse ligose be jokos mokesties.

Dovanai! Dovanai!

Nauja gyduolių knyga dėl vyrų, moterių ir vaikų, apraszanti visas informacijas, bus pasiusta Jums jeigu jus prisiusite mums savo adresa.
Venibe P. O. Box 268
Madison Sq. New York.

DYKAI
Elektrikinis Diržas!
Iszgelbetojas Gyvasties.
Tikra gyduole ant Rumatizmo Nerviszkų ligų, Astropie, vyrikszko ligos, Kepenų, Inkstų ir plūo, kuri siunczema **JYAAI** dėl visu kuriu pristane savo adresu. Tikrai per trumpa laiką doosime idant apsigarsit. Žinome jog tave iszgydins o po iszgydiniui esame tvirtais jog pasakisi savo drangams apie tai nu kurių tikimes gaut orderi o tokin epasabu užimokės už dovaną. Ne yra tai jokie apgavytė, ne **TEIYBE** ba duodaue diržą ir suvis dykai dėl geresnio apsigarsinimo.

VISI GIRE MUS DIRZUS
Cziomai patalpinam teleta gromatų aplaikytų isz kėlu szimtų o kurias parodinsime dėl netikėlių.
Doodu žinot jog "Monarch" diržas man daug pagialbėjo. Naudodamas diržą esmiu sveikas. Diržas vertas tiek kiek svere. Velnu visiem ligoniams toki turet, su guodone.
M. J. CURTIN, Phillips, Neb.

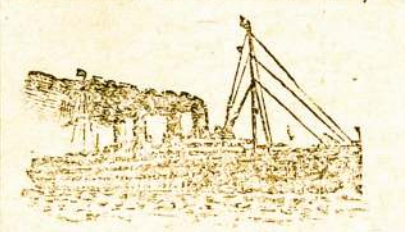
Juso diržas mane iszgydiao už ką nuosirdžiai dėkavoju už juso geradėjiste nes per juso diržą iszgydinam isz ligos kuria turėjau per 15 metų Girsu visiems juso nandinga diržą. Pasliėku.
M. S. NAPLER, Troublesome, Ky.
Dang man yra geriau ne kaip praeitnose metuose ir esmiu visišzkal sveikas ir iszgydintas isz savo ligos. **IZDZICUSO** pasyrio yra vertas juso diržas. Wiso gero velyjantis dėl jus
J. W. TRUETT, New Castle, Wyo.

Ar ir jus norit diržą? Jeigu teip tai tikrai prisiminkit savo pilną adreesą o diržą pristiusim suvisai dykai pagal mano prizadėjimą Adresas:

Monarch Electro-Medical Institute.
56-60 Wabash Ave. Chicago.

„Kas yra socializmas“.
lapeliai gaunami pas:
K. Rutkus, 708 Hamilton str., Cleveland, Ohio.

Telephonas 88.
P. V. Obiecunas,
1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Laivakorte ant visokių linijų ir siunczlu pinigų (visas dalis svieto Doviernastis (pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmainau visokius pinigus ont amerikoniszkų ir t. t. Darau apsegerėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu kurį atkellavusį užlaikytų kaitlegarnėje, tegu szaukiast prie mane, o asz jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o bratte užganėdinti.

TIKTAI 25 CENTAI

už tuziną popierų raszymui gromatom, su visokiom pavinczevonem ir su gražiausiom kvietkom pagražintot; o ant kitų vietoj kvietkų priliptinti gražūs kol oro vi abrozėliai; žodžiu sakant, gražiausios popieros ant pasaulės, ir prie kiekvieno tuzino pridėdam puikų auksuotą abrozėlį. O 5 tuzinai už \$1.00. Atidaromi abrozėliai arba altorėliai po 15 ct, gražesni po 20 ct. Popieros dėl gromatų raszymo su auksuotais krasztais ir atidaromom kvietkom, už vieną 10 ct., gražiausių už vieną 15 ct. Užlaikom didelę krautuvę visokių knygų. Atsiųsk savo adreesą, tai gausi mūs katalogą, isz kurio pasirinksi, ką norėsi. Reikalaujam pardavikų ir duodam gerą uždarbį.

Adresuokite teip:
A. Žvingilas & co.
P. O. Box 234,
LAWRENCE, MASS.

Lietuviu užeiga.
Geriausie užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dū du kiekvienam prieteliszką rodą.
Nepamirszkite atsilankyti reikale **Petras Lipavyczia.**
LUZERNE, LUZ. Co. PA.

PLYMOUTH NATIONAL BANK.
6 East Main st. Plymouth, Pa.

KAPITOLAS.....100.000
PERVERSZIS.....20.000
Tris procento mokame ant padėtų pinigų. Bus iszmokėta ant kiekvieno pareikalavimo. Geriausie užtikrinta užėdiszka banka.
Jonh R. Powell, Prezidentas.
John J. Moore, Vice-Prezident.
R. J. Faust, Jr. Kasierius.

Mėsinyczia
Marcin Szarejki,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-lieną, verszieną, jautieną, avinczieną, kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliu pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-tų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už p gesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas **M. Szarejki,**
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

50 YEARS' EXPERIENCE
PATENTS
TRADE MARKS DESIGNS COPYRIGHTS & C.
Anyone sending a sketch and description may tickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communication strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the **Scientific American.**
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

HOTELIS Jurgio Rekaus,
318 Cor. Market & Sherman Str.
WILKES-BARRE, PA.
Jerliause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos.

Boston Shoe Store
63 E. Main st. PLYMOUTH, PA
Didelis iszpardavimas jau prasidėjo. Mes katik gavome žiemių czeverykų vyriszku, moteriszku ir vaikų, visi yra Junijos darba, parduodame už visai pigę prekę teip-gi darome naujus ir taisome, nepamirszkite vietas.

PERŽVALGA.

— Kaip pranesa „N. L. C.“ Prusų Lietuvos valsezių skyrymai jau užsibaigę, kur iš lietuvių viens tik konservatyvūs, Dr. Gaigalaitis pateko iš Klaipėdos ir Szilokarcziamos valsezių; visi kiti tapo išskirti vokiečiai konservatyvai.

— „U-kas“ No. 10 pranesa apie myrį Juozo Senkaus, kurs buvo vargamistra Senapilė, Suvalkų gub. ir raszinejo į „U-ką“ po slaptvardžių *Unguryš*; apart to velionis dalyvavo loszimuose „Neatmezgamo mazgo“, kaip geras aktorius, praplatino nemaža knygelių ir laikraszezių tarp aplinkinių lietuvių. Nors buvo klebono Senkovskio brolio sunus ir vargamistra, vienok laikėsi a. a. Juozas sveikų ir liuosų pažirų. Per szermenis 15 rugs. palydėjo ji didelė žmonių minia, buvo 3 vainikai su lietuviszkais paraszais. — Velionis teturėjo 24 m. amžiaus. Tėbuna garbė tau, Juozai! — 9 rugs. apie Senapilę (Suv. g.) ir kitas apylinkes, kaip Liudvinavą, Dauszsius, Vilkaviskį ir Kalvariją, buvo izlipyta pusėtinai atsizaukimų: „Broliai ir sesers“, „Broliai Lietuviai“, „Perskaitęs kitiems duok“ ir keletas geguzinės atsizaukimų. — 23 rugp., Pilsviszkiaus, sakydamas pamokslą Szunskų kn. Civiniskas izkeikė skaitytojus szių knygų: „Parmazonas“, „Smertis“, „Nuskintas žiedas“ ir laikraszezių: „Vienybė Liet.“, „Ukininkas“ ir „Naujienos“; izsvadino tokius raszytojus ir skaitytojus izsgamomis ir liepė vietiems tokius „apleisti, kad tie paskiaus turėtų bėgti iz tėvynės, nuo brolių“... Rods tai jau paprastas dalykas, bet skaitant tokias žinias gauname patirti, kad Lietuvoje daug didesnis yra judėjimas, negu mes, amerikiečiai mename. „U-kas“ tas žinutes pranesdamas, priduria, kad iz to

kunigo pamokslo visi aplinkiniai žmonės labai pasipiktinę... Ir nedyvai! Juk sykį susipras žmonės ir pradės atskirti kur paprasti monai ir kur tiesiog judosiziski darbai...

— „Walka“, organas Lenkų social. partijos, Lietuvoje, pranesza jog tarpe urėdiszkų ratelių nuolat kalbama apie sugražinimą lietuviams spaudos. Kunigaiksztis Sviatopolk Mirskij, buk izsiuntęs tam tyczia memorialą į Petropilę, kame jis perstatas carui visą bledę spaudinimo lietuviszkų rasztų Tilžėje, ažuot Kaune ar Vilniuje... Tos pasakos teip atsibodo, kad jau net ir tikėti nebesinori!

— Baltstogėj antrą syk buvo pasikesėjimas užkuoneveikt policmeisterį Metlenką, garsų budelį suaresztavotųjų sumiszimuose darbininkų; trissyk kasznokos žmogus szovė, bet tik ausį sužeidęs — pabėgo.

— „Robotnik“ pranesza jog Palangoje areisztavojo mergaitę Guttman, dukterį tulo žygunės virszininko už prigėlėjimą pargabenti per rubezių socializskus rasztus. Suaresztavotą izszvėžė į Rygą.

— „Žvaigždė“ praneszdama apie „kuogražiausį“ balių, Newark'e, N. J., pranesza ir apie kn. Miluko prakalbas, kurs izrodęs visas szliuptarnių labiausiai, „Vienybės“ melagystes(!) ir mėtymus dumblais ant „tikrų“ kunigų, o gyrimus „netikrų“ k. a. Dilionio, Rusikio ir Urbono. Kur jis rado tokius „Vienybės“ „negražius darbus“, tai nežinia, jei bent tam gražiai prisizapnavo, kadą gi jis pats raszydamas szmeizalą apie Paryžiaus parodos reikalus, sakosi „V.“ neskaitęs. Kun. Milukas per savo žydiszkumą nebemoka atskirti kur jo paties, kaipo kunigo reikalai, o kur „Vienybės“. — „Vienybė“ nesprenzdžia kurie kunigai yra „geri“, kurie „netikę“, nes jos akyste visi jie turi tokią pat moralizską vertę.

— „Kataliko“ redaktorius o. V. S. J. apleido savo vietą dėl „slėgianzių“ aplinkybių o jo vietą užėmė buvęs „Žvaigždės“ red. p. Brandukas

— Lietuvių neprigulmingi, „netikriejie“ kunigai, baisiai lidziai tarpe lietuvių isvyra vo, kad „tikriejie“ iz kailionerias, negalėdami niekaip jų sunaikinti. Hartford'o vyskupas M. Tierney izsdavė naują ir „daudzidesnį“ negu pirma ekskomunikatą dėl kun. Dilionio, kuris turi but perskai tytas visose bažnycziose; visi tie kurie turės su Dilioniu susineszimus tampa izskeiktais. Lietuviszki kn. k. a. Kaulakis Philadelphia, Pa. atspaudino tą ekskomunikatą lietuviszškai ir izszplatino tarpe visų savo avelių, kuriame pranesza jog V. Dilionis esąs tulas Vincas Petraitis kurs neseniai prisizinęs kun. Varnagirini, kad jis kunigaujęs norėdamas padaryt gyvenimą ir sakęs: „jeigu jūs, kunigai man pamaczy site, tai asz jums daugiau parapijų negadinsiu“.

„Vienybės“ skaitytojams.

— Visi „Vienybės“ skaitytojai yra užkviečiami atnaujinti prenumeratą ir sykiu prisizinti uzvilktą skolą, idant per raszydami skaitytojus į naujas adresų knygas, sykiu ir juos įraszytūmėm, kad gautų visus numerius ir neturėtų pertraukos skaityne.

Iš Lietuvos.

Iš Vilniaus.

Mūsų sostapilyj stypso jau naujas paminklas. Ant ploto prieszais katalikų katedrą, pasilipusi ant augszto akmens jau stovi Katrė ir veizdi Botaniszkojo sodno linkui, kame su savo szantanu teip garsus yra Szumanas. Tiesa, dabar

ji nė veizdėte dar neveizdi, nes tebėra uždengta. Paminklo atidengimas busiās dar neveikiai, o kuomet, nėra ir žinios, nes mat tuo laiku žadās apsilankyti ir patsai caras j musų sostapilį, o jeigu yra laukiamas caras, tai jau nemėgsta skirti laiko isz anksto.

Surinktų aukų pastatymui paminklo nepriteko, prisiejo pridėti nemažą dalį izszieszpatystės izdo. Apie tai gauname datirti izsz vyresnybės apskelbimo Kijevo miestiecziams, užmaniusiems pastatyti rinktomis aukomis paminklą Aleksandrui II. Vyresnybė neleido statyti, nes, sako, nesitiki, kad surinksią pakaktinai aukų: juk ir užmanius statyti paminklą Katrėi Vilniuje arba cerkves Varzavoje ir Batume visi tikėjosi, kad bus surinktos aukos, o tuo tarpu nesurinko ir „prisiejo nemaža paskirti pinigų izszieszpatystės izdo“. Kaip tai gerai vyresnybei, jog pasirodžius patrijotizmo plysziams galima lengvai užsiti juo siulais nesizsemiamo maizso — vieszpatystės izdu.

Iz to paties izdo taisomos ir gražinamos yra pravoslavų cerkves. Sztai Vilniaus Žvėryne szimet tapo pastatyta nauja gana graži cerkvė. Dailiai izzrodo, tik, sako, nėra kam melstis; visados veik tuszczia. Matydama tų cerkvių tuszstumą vyresnybė pradeda abejoti, ar verta tik tiek daug pinigų dėti jų statymui: tuszczia cerkvė labiaus juk kompromituoja vyresnybę, negu jos nebutų, tuomet juk žmonės bent nematyty, kad vieszpatystės pinigai blaszkomi yra ant vėjo.

Pasizirėdami į cerkvių dailinimą ir musų kunigai stengiasi gražinti savo bažnyczias. Stoka bent kokios-nors tam tikros parapijonų kontrolės ir czia duoda progą daug kam pasipelniti. Teip, szv. Petro

klebonas kun. Žavadskis ypaciai sumanus išgauti pinigų. Jo dirbtuvėj reklama didesnė, negu kokioj sankrovoj. Ir kuo tik jis nesinaudoja. Mačiau išleistas pinigų rinkimui korteles, laiszkus, bažnyčios fotografijas, su maldele ir be maldelės, ir su jo paveikslu. Prasti sodžiaus žmoneliai perka tas korteles ir fotografijas, kaip kokias šventenybes, ir nematomai moka duoklę kunigui, kurio juk niekas negali sukontroliuoti, kiek kas jam davė. Iš bažnyčios tiesiog tapo padaryta pardavykla.

Ir sziądien kas tik nori papipelnyti, tas skubinasi ką-nors bažnyčioj taisyti: be taisyמו nėra juk jokio pelno. Žinoma, negalima tai pasakyti apie visus kunigus. Prieszingai, kiti keaczia dėlei tokios netvarkos bažnyčių statyme ar taisyמו. Vienas tik butų teisingas kelias — palikti tą darbą patiems parapijonams, jų valiai, o kunigams visai užginti kisztiškos ukės reikalus: jų darbas rupintis doros pakėlimu, o ne bažnyčių dailumu.

Dėlei stokos bažnyčių komitetų, kurie rupintųs bažnyčių taisyמו, užlaikymu kunigo ir jo tarnų, iszeina dar ir kiti nesusipratimai. Pavyzdžiui, kunigas užsigeidžia pastatyti vaizdą vieno šventojo, o parapijonai norėtu verčiaus kito. Kunigas sprėzdamas, jog jis geriaus supranta apie šventuosius, nenori užsileisti, o parapijonai teipgi nenori pasiduoti kunigui, nes juk kunigas sziądien vienas, o ryt gali but jau kitas, o parapijonai vis lieka tie patys. Teip tai ir Vilniaus lietuviai, įgavę bažnyčią, neįgavo nieko kito: pirmiaus jie vergavo kunigams-lenkams, o sziądien vergauja kunigui-lietuviui. Peršimainė tik vergystos forma, bet ji pati pasiliko, kaip buvus.

Lietuviams reiketų įsteigti prie savo bažnyčios naują tvarką, kame parapijonai bu-

tų tikrais savo bažnyčios šeiminkais, o kunigas taptų jų tarnu, o ne prieszingai, kaip sziądien dedasi. Tą patį galima pasakyti ir apie visas kitas bažnyčias, kurias lietuviai buk nori atgauti.

Sulyg paskyrimo kunigų į naujas parapijas jau generalgubernatoriaus cirkuliario tendencija pradeda apsiirekszti: generalgubernatorius netvirtina į lietuviszkąsias parapijas kunigų, nemokanczių lietuviszkai. Szi suteikta kunigui-lietuviui privilegija nemažal gal prisidėti prie politiszko musų lietuvių apkvaillinimo. Kunigai-lietuviai, norėdami įgauti lietuviszkas parapijas, gali pradėti kreiptis prie maskolių valdzios, nurodydami savo nuopelnus, kaipo kunigų-lietuvių. Tokio prisimeilavimo vyresnybei, žinoma, negalima apkėsti, nors jis ir butų daromas vardan tautos gero: toksai prisimeilavimas tik nužemjs dvasiszkią, kuo valdzia tik ir rupinos, o tuo tarpu tokių prisimeilavimo apsiireiskimų jau galima keletą suskaiti (jų nereiktų slėpti. Red.).

Iš jų mės geriausiai matome, kaip mažai politiszškai mės tę esame izslavinę: užtenka vyriausybei sziek-tiek padailinti savo politiszkus įrankius ir mės jau beveik skaitome tuos įrankius už gerus. O szių įrankių padailinimas kaskart eina aiskyn. Sztai buvęsis „Vilenskij Vestnik“, Byvalkevyčziaus redaguotas, apsigarsino permainės visai savo plunksnas. Dabar iszeina nuo 1 rugp. po nauja redakcija Czumikovo, buvusio generalgubernatoriaus kanceliarijos valdininko, kursai redakcijos vardu pirmame platesniame numeryje nuo 7 rugpiucio szi teip sako: „vardan doriszko jieszkiniio visos tautos yra lygios, turi vienodas vertes; vieszpatystes tikslų pamatu yra pasiekti szi jieszkiniį, įvykinti jį politiszkaime gyven-

ime... ir mės tikimės, jog laikas tokio įvykinimo szi jieszkiniio musų kraszte jau nebeto limas“. Todėl „ir lenkas ir žydas, ir lietuvis ir žemaitis ras musų laikrasztyje savo apgyneją ir užtarytoją savo reikalų“. Teip raszo laikrasztiš, redaguojamas su generalgubernatoriaus žinia. Negalima pasakyti, kad tai nebutų interesinga, o kartu negalima ir nepaabejoti, ar sziis melo žodis bus visur suprstas teip, kaip reikia jį suprasti. Musų visučmenė permažai yra atjutus, apmąsčius politiszką savo padėjimą, idant jį galėtų tuo tarpu suprasti tikrą tų žodzių vertę.

P-tis.

(Iš „Varpo“)

Garliava, Senapilės pav., Suvalkų gub.

1907 mete sukaks 100 metų nuo pastatymo musų bažnyčios, o szi met 21 metas kaip vieszpatauja pas mus džiakonas P. Budzeika, kuriam už vis daugiau rūpėjo priveisimas dievočių (tuos greit pažinsi nuo raudonų ir užverktų akių), nuo kurių patogiausiai galima ne tik kirpt vilną bet ir nulupt kailį. Džiakonas, kad duot uždarbį savo giminaicziams, vargonmeisteriams suplėsė dar visai gerus vargonus ir įtaisė naujus; tie ne kuom nēr geresni už senuosius. Tankiai iszsimislyja visokių naujų pataisymus: vienur drasko murus, kitur lipina ir ant tokių pataisymų parapijonai turi sudėt 100 ir 1000 r., o kur tie pinigai dingsta, tai niekas nežino. „Klapams“, džiakonas neprivalo iszduot apskaitos... Pas kunigėlį „negraisz“.

Pirmiaus pas džiakoną buvo jo giminaitis, Jasinauskis. Jis tokią valią turėjo, kad be jo žinios nieko negalima buvo parapijoj atlikt, o kalėdojant lupdavo duokles prisispyręs; dabar gi jisai iszsikraustė į Lomžą, kad negirdėt lietuvisz-

kos kalbos, kurioje dailų turtelį sau susilupo. Jo vietą, lupime kalėdų užėmė dabartinis zakristijonas, Seredinskis, kurs beveik dar pervirszija savo pirmtakuną.

Tankiai žmonės ateina pas džiakoną pirt „misziauno“ vyno dėl ligonių, kurį džiakonas pardavinėja po 5, 8 ir 10 aukšnių bonkutę; kas perka už 10 auk., tas gauna nuo džiakono užtikrinimą, kad ligonis pagis (vynas juk ne džiakono bet parapijos kasztais dėl miszių perkamas, todėl ligonis galėtų aną gauti veltuo. Red.). Pardavinėdamas vyną, „tevelis“ įkalbinėja, kad gydytojai ligoniams neatneszą naudos ir bereikalo pas juos vaikszeziot (nors Garliavoj ir nėra gydytojo: yra aptieka Aglinsko, kurs sykiu ir gydo).

Pereitą pavasarį džiakonas suszaukė parapijonis į valszių, idant sutiktų ant užlaikymo ketvirto kunigėlio. Tiesa, kad jiems bus truputį linksmaus gyvent, daugensniui, bet kaip tas atsizsaus ant žmonių? Iszsiol dėjo po skatiką nuo margo, dabar reiks po 2: kunigėlis gaus 500 rub. — Kasžyn ar apsiszvieš garliaviečiai su atvykimu ketvirto kunigo? ar apsiszto varstyti viens-kitą su peiliais? — Retą pamatysi be rando ant nosies, kaktos, arba žandų!...

Garliaviečiai nemėgsta ir nenori leist vaikų mokinties; jeigu atsiranda kad koks, tai siunczia vaiką tik į Veiverius, o ką į gausztesnius mokslus tai visai nėra; nors jie ir visai arti Kauno gyvena. Žemės neblogos ir visa parapija nėra teip labai pavargusi. — Skaitanczių lietuviszkas knygas nesigirdi. (Kokias-gi skaito, jeigu grynai lietuviszka parapija ir net 4 kunigai? Red.).

Szvozeris Adaglinis.

Isz Peterburgo.

Iszloszus p. Vizinskiui savo byla delei lietuviszkų afiszų ir Sviatopolk-Mirskiui stacziai darodant, jog toliaus drausti lotyniszkas litaras lietuviszko je literaturoje, tai vien valdzios beprotystė, Peterburgo biurokratija, vienog nesiliauja varius savo szunybes. Keliant vakarą 18 spal. „Labdariszsk. Draugystė“, vietan iki szioliai spaudintų pusiau lietuviszkai ir gudiszskai programų, pardavinėjo litografuotas. Pasirodo, jog miesto virszininko kanceliarijai pasisekė (?) pirmsėdį draugystės, p. Vincą Matulaitį priversti paraszyti ir paduoti uztvirtinimui programas lietuviszkoje kalboje, bet gudiszkomis raidėmis. Vienog, jau cziant, jog „tokie programai gali sukelti lietuvių tarpe didį papiktinimą, jie tapė niekam nerodyti, o į jų vietą pagaminti kiti, litografuoti. Bet virszininko kanceliarija to tiktai ir laukė. Dabar, kada reikia iszgauti uztvirtinimą programų „Savitarp. pagelb. dr.“ vakarą, jau kanceliarija stacziai reikalauja, kad programai butų raszyti lietuviszkai, bet gudiszkomis raidėmis. Nesutinka nė ant „grynai“ gudiszskų programų. „Jeigu“, sako, „sutiko ant to viena draugystė, tai turi sutikti ir antra“. Dėlei tokių trukdymų, galbuti, jog vakarą „Savitarp. pagelb. dr.“ rengiamas ant 15 lapk. įvyks be perstatymo su vienais tik szokiais, ne žiurint ant to, nors augszcziausi mūsų inteligentai ir dvasiszkiejie pataria nusileisti, sakydami, „tai ką gi jau dabar daryti, ne jaugi eisi-me dėlei to kartis“... Teisybę pasakė p. M. „senovėje Lietuvą pardavė ponai, ir dabar eina jie tuo pacziu keliu“....

Mokinys.

26 d. spalinio įvyko antras visuotinas „Mažturcių lietuvių savitarp. pagelbos draugystės“ susirinkimas. Laikė susirin-

kimo tapo perskaitytas draugystės Statuto projektas, kurį Ministerija suteikia į vietą praszomojo. Abu projektu beveik vienodu. Isz svarbesnių permainų ta, jog ministerija įraszė pasargą, kad visi rasztai ir skaitliai butų vedama maskoliszkai. Jei ant to įkurtojai nesutiktų, tai draugystės nedaleis. Žinodami, jog valdzia, kaip bažnytiniuose, teip ir abelnai visuose draugijiniuose dalykuose verczia vartoti maskoliszką kalbą, matome, jogei nė mūsų praszymai, nė maldavimai nieko ne pagelbes. Įkurtojai nutarė Statuto projektą priimti ir jo atspaudinimui sumetė apie 50 rub. Viens isz atvykusių prakilhesnis lietuvis praneszė, jog nekurie isz sąnarių „Savitarp. pagelbos draugystės“ praszė jo, idant jis kenktų įsikurimui szios trecziosios draugystės, bet jis, girdi, tuos praszytojus sutrėmęs: kiekviena draugystė gali būti tėvynei naudinga. Įnesztas projektas, jog į Statutą reik įraszyti §, idant į draugystę butų priimami vien tik lietuviai ir žemaičiai, tapo atmestas, tikintis, jog draugystei gali atneszti naudą ir viens – kits svetimtautis.

Isz „Ausros“ gyvenimo.

(Tąsa).

Ant šito rašto, didei nog drėgnumos nukentėjusio, su kuriuom aš tik dabar, su liupos pašelpa perskaitęs, susipažinau, remiasi, kaip rodos, klaidus Jankaus tvirtinimas apė „Aušros“ užmąnyą. Iš priduotųjų augsččiau M. Šernaus žodžių matoma taččiau, jog jis atsiliepdamas ant Mikšo gromatos ir prisizadėdamas: „kiek galiesu, tieku prisidesuos prie — („Liet...“) Draugystės ir ję szelpsu wisomis sawo Sylomis“, paduoda tik savo pažiuras ir apė draugystės laik raštį. Vienintelis, man rodos, Šernaus nuopelnas yra tas, jog

jis, kaip su laikraščio vedimu apsipaziņėsis redaktorius, konkretiškai formuluoja mūsų laikraščio insteigimo projektą ir duoda Mikšni tulus praktiškus nurodymus. Kad užmąnymas lietuviszko laikraščio yra keliais metais senesnis už Šernaus gromatą, mes iš „Varpo“ (1903 N. 3) žinome; o apė užmąnymą „Aušros“, kaip „mokslo draugystės“ organo, matoma iš augsččiau cituotų Vištaliaus žodžių.

Ant kitos vietos („Varpo“ 1903 p. 104) „šį-tą apie „Aušros“ išleidimą ir platinimą“ kalbėdamas, Jankus, tarp kitų, rašo: „Apsisteliavusių ant pirmųjų „Ausros“ pronumeratorių buvo 64 ir buvo 1 rublį atsiuntę, tokiu būdu inėjo 64 rubliai (128 markiai) ir tų pinigų galejo užtekti vienam numeriui atspaudinti. Kitą dalį, kiek žinau, padovanojo Vištaliaueckas — 100 markių, Šernius iš Klaipėdos — 149 mk. Dr. Basanavičius — 80 mk. Prusuose buvo 5 abonentai“. — Pirmučiause reik užtėmytie, jog p. Jankus paduoda per brangią spaudinimo prekę: už arkušą (16 pag.) „Aušros“ mokėta ne daugiau kaip 40 mk. Teipogi ir paduotiejie augsččiau pinigiskos pašelpos skaicziai, kaip rodos, visai klaidus. Berods apė p. Vištaliaus ant „Aušros“ išleidimo dovanas man tikrų žinių pritrūksta; apė mano dovaną įsiziņinom iš gromatos paties Mikšo, augsččiau „Vienybėje“ patalpintas. M. Šernus savo gromatoje, 1 balandžio 1883m. raszytoje, kuomet mūsų „Aušrą“ spaudoje buvo, terp kitą Mikšni rašo: „Gaila labay, kad mums czionay (Klaipėdoje) „Auszrą“ apsisteluot norint, Pustininks jos (dar) sawo Rai-tuos' primalduotos ne rado ir dėl (to) ne gal Abonieravimus ant jos priimti. (Ko) dėl tē-eisi su Primaldawimu jos? Ar (rasi) wisay ne primaldawęs esi?! — Szen Dien

Taw tikt tą menką..... 100 (wieną szimtą) Markių — „Lietuvių Mokslo (Draugystei)“ ar ant Raszlywos Iszplatinimo arba ant..... Draugystės Pasigruntawojimo wienok (tikt)..... Praszvietimui“ — Tawo Rankosna atsiuncziu (su ta Lu)kestimi besiramjdamas, jog rasi Wieszpats, (kurį)..... nepaliautinosia Maldosia szirdingay pra(šysiu)..... tą Maloną sutęks, kad aš kas Bertainį (Meto ar) nors ir recziaus tik ben po tiek (wis ant Szelpimo) mūsų prigimtos kalbos savo (meliausey Tewiszkey apierawot) galecziau. Toliaus, Broleli, dar meilik priimti su ta drauge pareinantį trecziaį Truputėlį menkojo mano Prisidėjimo prie „Ausros“: 25 Mk. Wieszpats, kuriam už tą wienat deky, norėtu su sawo Žegnone ir tą Maloną duoti, kad tai tik derėtu:

Jam ant Garbės,

Mums ant Naudos

Ir Artimui ant Paszalpos“.

Pagal šitą skaičių, Mikšas butu nog šito godotino brolio mažių-mažiausei 175 mk., tik pirmąjį „Aušros“ numerį spaudinant, gavęs. Tik mūsų tad trijų suteiktos Mikšui dovanos galejo užtekt, kaip rodos, ant kelių lygei „Aušros“ numerių atspaudinimo, jeigu ne butų, jam iš Prusų pabegant, ant kito surinkti pinigai apversti, ir, jeigu ne ta „polnische Wirtschaft“, kokią to laikraščio „redaktorai“ vedė, ir ne stoka geros organizacijos, rasi dar „Aušrą“ ir šendien butų švietus....

Kad Jankus labai sauvališka su nelaimingąja tiesa apsieina ir iš kitų jojo pasakojimų gana aiškei matoma. Imkime tik Mikšo su pinigais nog „Aušros“ pabėgimą. Vienur („Varpe“ 1903 p. 104) jis sako: „kada Mikšas privatiškų prasikaltimų dėl turėjo pasitraukti nuo „Aušros“ — kas yra teisinga — Mikšo vėl ne-

krologe, kaip matome, jisai jojo Zemaitijon išbėgimą motyvuoja tuomi, buk „Jurgis Mikšas matydamas atšalimą ir tų pačių pirmesniųjų kurstytojų, palikęs visą darbą man, pasitraukė, nesakydamas kur“. Pastaroji versija yra tikras Jankaus melas, nes dalykams „Aušros“ iki Mikšo pabėgimo gerai ainant „pirmesniejie kurstytojai“, butent aš, Vištalius ir k., ne galėjo but' atšalę ir neturėjo tam jokios priežasties.

Teipogi ne žinia, kur yr tiesa Jankaus pasakojimuose apė J. Šliupą. Gromatoje, 18 liepinio 1884 m. rašytoje, jis pasakoja, Šliupui „taisęs mažumą drabužių“ ir jam, iš Prūsų išvažiuojant davęs „keletą dešimtis rublelių“; „Varpe“ (p. 105) vėl rašo: „pinigus, kurie buvo už prenumeratą įplaukę daviau — apė 600 mk. — Šliupui“, ir toliau: „Šliupas gavo už 4 mėnesių darbą 600 markių ir valną kvatierą“. Mikšo nekrologe paminėdamas, jog Šliupą „vokiškoji valdžia“ išvijus, priduria, buk jis iškeliaudamas „pasinešė visą nedidį skarbą „Aušros“, kadangi reikėjo drabužių bey kelionei pinigų, taip labu apė 600 markių“; pagaliaus dar ant kitos vietos („Vienybė“ N 27) jis sako: „Šliupas apart ką visus Aušros pinigus pasinešė apie 600 markių ir pas manę valnai gyveno per šešis mėnesius, reikalauja dabar nuo manęs dar 4000 markių atlyginimo už darbus“. — Kur čion dabar tiesa? Vienur, kaip matome, p. Jankus sako, Šliupas pas jį gyveno 4, kitur — net 6 mėnesius; vienur jisai giriasi, Šliupui davęs „keletą dešimtis rublių“, kitur — 600 markių ir dar pastarasis reikalaujas dabar nog jo 4000 markių! Jog daug čion Jankaus primeluta, galima suprast iš paties J. Šliupo žodžių: „Savo reikalams — saka jis — išleidžiau iš įplaukusių pinigų dalį: nusipirkau garniturą ir ant kelio

pasiėmiau regis 75 markes. Izde kasos palikau regis gana pinigų apmokėt dviems išeisiantiems „Aušros“ numeriams, o Jankui paskyriau už savo pas jį buvimą savo tikrą skaitlių egzempliorių „Aušrų“ už 1883 m., kuriuos pardavęs jis neturės skriaudos“. (Varpas“ 1903 p. 87).

(Ir apė „prapuldytą“ „Aušros“ kompletą p. Jankus melagingą paduoda žinią, buk „Aušros“ egzemplioriai, „nukelti pas Mikšą į Tilžę“, jam subankrutijant „prapuolę su daugybe visokių rankraščių“. Tiesa, kaip augščiau „Vienybėje“ matėme, yra ta, jog kytruolius Jankus, Mikšo spaustuvę parduodant, pigei „Aušras“ ir kitas, Mikšo kaštais išduotas, lietuviszkas knygėles nusipirko ir paskui gana brangei jas išpardavinėjo, teip kad šendien jų jau vaisbišku keliu gautie ne galima. Toliaus — koksai yra „tiesos mylėtojas“ p. Jankus galima numanyt ir iš sekančio dalyko. Apė pavestą jam išparduot brošurą „Žiponas bei žiponė“ — egzemplorius po 20 kap., — Jankus savo laiške, d. 6 rugėjo 1890 m. rašytame, sako atėmęs nog Mauderodės 158 egz., kitame, 1 d. spal. 1893 m. rašytame, — 600 egz. iš kurių 500 egz. atidavęs „į skolą Varpininkams“ už 50 mk., o 100 egz. nusiuntęs „Mokslo draugystei“ Amerikoje, bet „atmokesnio“ ne gavęs, tuom tarpu gromatoje, 25 vasar. 1903 m., rašytoje („Vienybė“ n. 27) jis visai užsigina „Žip. bei žiponė“ pardavęs. „Aš nesidyviu — rašo Bitėnų Jankus — kad ir Jums prasikaltau, vienok Jus sakote 800 „Žiponų bei žiponių“ pardavęs ir pinigų įsirinkęs dėl savo naudos... Vakar budamas Tilžėje patyriau, kad paskutinio 100 knygelių „Žiponų bei žiponės“ Lapinas pardavęs. Tai tokiu budu aš tiktai 700 busiu pardavęs. Vienok aš trumpai per-

žiūrėjau savo pardavimo knygas ir neradau, buk ten jas pardavęs esąs“. Tuom tarpu p. Lapinas, paklaustas, sekanči, 3 d. gegužio 1903 m., atsiliepė: „Kaslink knygutės „Žiponas bei žiponė“, tai sakau, kad man į Tilžę atėjus 1896m., aš tik 10 egz. teradau tarp Noveskio (Mikolainio) knygų, o nežinodamas kam tos knygutės priguli, jas pardavęs priskaičiau pinigus prie „Varpo“ redakcijos. Nuo Martyno Jankaus aš nė vienos ne gavau“.

Dar toliaus, Mikšo paduotame augščiau, nekrologe p. Jankus, perstatydamas manę Prūsų-lietuviams kaipo „Aušros“ „nubengtoją“, priskiria manę prie tų „gerų“ velionio „prietelių“, „kurie buvo prižadėję spaustuvę ir darbu ir žodžiu pašelpti“, bet kurie, kaip aš, „kursai šendien didžiuojas „Aušros“ gruntavojas esąs“, „irgi neį savo skolas į česą ne mokėjo“. — Gaila, kad ir šitame dalyke p. Jankus ne iškentė be insinucijos, ne pamelavęs.

Apturėjęs nog J. Mikšo gromatą, 7. V. 86 rašytą, su žinia, jog jam „labai prastai einas“, ir pridėta už atsiumstas man knygas (51. 50 mk.) ir už spaudinimą mano brošurėlės „Iš priežasties atradimo rašyto akmens“ (30 mk.) rokunda, kurią kitais kartais gale metų prisiumsdavo, aš jam, kiek pamenu, veik ir priderančiu laiku, taigi dar pirm' susibankrutijimo, išsiunčiau savo skolą (81. 50 mk.), kuri tačiau, kaip kožnas supras, nog prapulties jį išgelbėt ne galėjo. Šitam dalykui reikėjo didelės pinigų summos, kuriai per Jankaus bei Bruozio intrigas ne atsiradus, apgailėtinasis Mikšas ar ankščiau, ar vėliaus medegiskai prazut' turėjo — teip ir atsitiko. Šendien kaltint manę už subankrutijimą Mikšo, kursai, kaip paminėta nog manęs ne vieną skatiką gavo

ant mūsų ano laiko patriotiskų reikalų, bet kurs savo apsiejimuose tikrai „per lengvas“ buvo, ir vadint' manę „Aušros“ „nubengtoju“ — gali tai padaryt tik bjauriausi begėdystė ir nesanziniškumas tokio „tautėčio“, kaip M. Jankus, kursai dabar, Mikšui numirus ir jam atsiliept nebegalint, nog savęs sunkią kaltę už pragaištinimą Mikšo norėjo, kaip matėm, ant kitų numestie

Varnoje, 1 d. spalio 1903 m.
(Toliaus bus)
Dr. J. Basanavičius.

Politiszkos žinios. Suvienytos Valstijos.

Prezidentas Rooseveltas užtvirtino urėdiszku Suvienytų Valstijų pasiuntiniu, į Panamą, Williamą Buchanan ilgus metus buvusį pasiuntiniu Argentinoje.

Išz Panamos į Valstijų departamentą pranesza, jog galutini žingsniai yra daromi dėl sutvirtinimo valdžios formos, Panamoje.

Utakos senatorius R. Smoot yra skundžiamas į senatą polygamijoj (daugpatystėj), kuris kaip yra žinomu priguli prie mormonų sektos, pavelyjančios daugpatystę. Abelnas senatorių noras atimt jam senatoriaus kedę, jeigu jis nuo tos sektos neatsiskirs. Tapo iszrinktas, tam tyezia komitetas isz senatorių tarpo, kuris tą dalyką turės sudavadyti, o senatoriui Smoot davė žinią, kad visokius pasiteisinimus jis gali paduot ant raszto, bet ne ypatiszškai.

Suv. Valstijų pasiuntinis Turkijoje, aprubėj Sirijos, W. R. Davis susivyniojo amerikoniszką veliavą ir palikęs konsulatą pasitraukė szalin. Priežastim to paduoda užpuolimą turkų policijos ant Davis, kada szis lidejo ant laivo armėnų Johannes Attarian, Suv. Valstijų pavaldinų ir kurį turkų valdžia norėjo atinrt, tvirtinama kad Attarian esąs sąryszij

su Armenijos revoliucijonieriais. Tą turkų valdžios pasielgimą Šv. Valstijos užprotestavo, ineszant notą iszsiteisinimui.

Maskolija.

Apie sądarą Kinų su Maskolija kas link Mandziurijos dalykų visi laikraszcziai patvirtina tą, kad Kinų valdžia tik nominaliszškai teuzims tą provinciją, bet visą vidurinę politikos spēką Maskolija isz siderėjo sau.

Kaslink praneszimo bukaras po iszleidimui manifesto butiniai mislyjas užvesti parlamentariszką, szalies valdyme tvarką tam dar pilnai negalima tikėti, — neveizint ir jį tą kad caras tą daro su žinia visugaliugiausiojo Plevės, kadą gi ir pats Plevė labai daug pagimdė sau neprietelių biurokratijos apyrinkyj; kaslink caro neprietelių, tai jau nebera ko ir sznekėt, tą geriausiai parodo faktas Skerneveciuose, kur jo patis „tielochraniteliai“ (kuno-sargai) norėjo jį nuuodyt. — Ar szeip ar kiteip, kad caro valdyme įvyks rimtos permainos, tai nėra abejonės.

Suomija (Finija).

Diena isz dienos maskolių valdžia įleidžia į Suomijos kuną savo nagus. Antai nesenei Aboje apvaiszsziojant szventę caro iszsigelbėjimo Borkiuose, kareiviaiėjo gatve giedodami „Boze caria chrani“ ir susitiko einantį tulą urėdininką, Lidmaną, kurs nenusiėmė priesz iszkilmingą kariaunos procesiją skrybelės. Už tą tapo areztavotas ir įdėtas kalėjiman.

Tuli, burmistras Sordavala Hallonblad ir mokytojas Vainios von Rexholm tapo staiga viens po kito iszsiųsti administratyviszku budu į Viatką.

Panama.

Panamos respublika tapo

pripažinta per Vokietiją, Szvediją, Norvegiją ir Maskoliją, nekalbant jau apie Suvienytas Valstijas. Columbija-gi, vienog traukia artyn susmaugos savo kariumenę ir ketina tuojau užklupti ant Panamos, kaip greit generolas Reyes parnesz isz Washington'o neprielankų atsakymą, — o kad tas tokį gaus, tai nėra ko ir dvejuoti.

Japonija.

Japonijos mikado praeitime ketverge laikydamas kalbą isztarė, kad sątaika tarpe Japonijos ir Maskolijos esanti visai arti ir, kad Japonija gausinti pripažinimą visų savo tievų Korejoje.

Dalis darbu.

Cripple Creek, Colo. Anglekasių straikas ir milicijos szaudymai į straikierius dar nesibaigia. Milicijos vadas iszleido proklamaciją, užgindamas visiems laukininkams ir civiliszkiems urėdininkams prilaikyti szaudyklės, o turintiems liepia atiduoti jį rankas; kiteip, — nuziurėtos ypotos busę krecziamos ir rastos szaudyklės atimamos. Szalis yra pagarsinta ant karės padėjimo.

Dever, Colo. J. Mitchellis, anglekasių prezidentas apsilankęs pas gubernatorių Peabody ir prasžęs kad kariumenė butų isz vietinių apylinkių isztraukta, nes jau esinti nebreikalinga, kadagi 1500 straikierių jis iszsiuntęs į kitas apyrubes. Peabody atsisakęs nuo to užmanymo.

Pittsburg, Pa. Vietinė szaka organizacijos gelezinkelio motormau'ų ir konduktorių laikė savo sąeigą, kur buvo ir J. D. Callery, prezidentas Pittsburg Railway Co., kame buvo nutarta praszalint iszkilę nesutikimai geruoju, iszsvengiant straiko.

Boston, Mass. Med-

vilnės verpinyeziose numazinta 15,000 darbininkų alga ant 10%; tas pasiekia szių darba-vecių darbininkus: New Bedford, Fitchburg, Battie, Conn., Traftville, Conn., Fisherville, Mass., ir Pawtucket, R. I.

Chicago, Ill. Czion sustraikavo dėzių ir kubilų dirbtuvių darbininkai. Nekeris Jonas Ozukauskis tapo ant gatvės perszautas nuo straikierių. Velionis nors prigulėjo prie unijos, betėjo skebaut; paliko szeimyną isz 10 ypatų.

— 10 gruodžio czion ašisreizskė labai įdomi (originaliszka) kova pasažierių su strikarių tarnais, kurie laike straiko dirbo ant karų kaipo skebai; — ant Archer Ave., susėdo pilnas karas žmonių ir kad konduktorius pradėjo rinkti penktukus, važiuojantieje pareikalavo parodyti unijos zenklo, — konduktorius to neturėjo ir negavo nė vieno „nikelio“. Tada motormanas sustojo važiavęs, ir spiriamas nuo publikos turėjo pabėgti nuo karo, vejamas žmonių.

Bellaire, Ohio. Uždaryta vietinė plieno dirbtuvė, neteko darbo 2,500 žmonių. Toks tai atlyginimas vargdiešiams už jų liejimą prakaito prie verdanzios gelezies vasaros karszcziuose; dabar žiemos laike turės kęsti szaltį ir badą...

Isz Amerikos.

Žada aukso kalnus.

Gerai žinomas darbininkų czulpėjas, Carrol D. Wright, atsizymėjęs praitų metų tarybose straikierių su kompanijoms kaipo aiszkus darbininkų prieszas laikė didelę prakalbą apie dabartinę apmokėjimo sistemą. Jis pasakojo apie naudingumą nesenei įsteigto darbininkiszko departamento, kuris tai pasirupinęs apie įvedimą naujos algų sistemos, pagal kurios kiekvienas darbininkas atsiimsęs atlyginimą už savo darbą ne kaipo mokestį

už parduodamą rankų spēką, bet kaipo akcijų (szėrų) vertę. Suprantama, kad toki pažadėjimai yra tai paauksintas nuodų parpelis (pile).

Tikrai

„gentleman's“!

Nesenei senatorius Hanna iszkėlė puotą ant kurios buvo visi szaunieje republikonai tarpe tų ir registrius Lyons, kurs isz gimimo yra juodskuris. Vos tik susėdo visi už stalų, kaip tulas iszrinktinis isz North Carolinos, O. Robinson kelėsi skubinau isz užstalo ir pabėgo isz puotos, sakydamas: „esz nuo gimimo dar n'esmi valges su negru... kokiu gentleman'u atkeliavau isz North Carolino, tokiu noriu ir pagrįžti“. — Ir toki tai „ginėjai“ szalies reikalų nuolat szneka apie sutvarkymą juodskurių klausimo, kurie tankiausiai, kaip pietinėse valstijose būva iszrinktais ant sziltų vietelių vien juodskurių balsais!

Iszriszoklausimą.

„Appeal to Reason“ smailiai pasijuokia isz anglekasių prezidento, J. Mitchelio. Jis užklaudamas anglekasių: „ar jūs zinot dėlko Mitchelis jums gina užsiimti politika, prieszai jusų norą?“ — atsako — „gerai, jeigu ne, tai eikit pasiklausti kunigo, prie kurio Mitchelis eina prie iszpažinties!“ Suprantama, kad sulaukymui anglekasių nuo užsiėmimo politika esame kalti pripažint garbę ne kam kitam, kaip tik Mitchelio nuodėmklausimui, kuriam jis priguli su duszia ir kpinu; kunigai stengias užgriebti politiką į savo nagus, kaip kad padarė isz didžios dalies Vokietijoje ir gavę įrankas tokį įrankį, kaip Mitchelis panaudoja jį kaip galėdami ant „szvencziausios“ naudos... Kad ir „geriausia“ bet netikus.

Dundee, Ill., vietinė atdala „The First National Bank“ vienos isz „geriausių bankų

pasaulėj" pasigedo \$150,000, kurios bankos prižiūrėtojai pasiglemžė.

P u i k u s s u l y g i n i m a s .

Fitchburg, Mass., nekuri 73 metų senukė, Mrs. Bassett nusizudė neturėdama ko valgyti, tuomet tarp General Electric Co. gavo praeitą metų gryno pelno \$10,000,000. Ar negarbinga mūsų civilizacija?!

M a t o v a i s i u s — n e m a t o m e d ž i o .

Tulas Chicagos aldermanas, William Major raszo į nekuri laikas, jog Chicago esąs blogiausias miestas iš visų miestų Sv. Valstijų, ir jog tenyksiždė valdžia negalinti sulaikyti platinimos anarkijos, lauzymo tiesų ir t. p. Godotinas pranešėjas apsiriko, sakydamas, jog valdžia „negali“ su laikyti, vietoj pasakymo „valdžia pati platina anarkiją“, ką aiškiai patvirtina valdžios pasielgimas laike nesenei buvusio straiško. Kur valdžia tarnauja reikalams keletu, t. y. kapitalistų, o ne visuomenės, tų niekadus negali but jokių tiesų. Tiesos yra per visuomenę išduodamos ir jos reikalus tur dabot. Ar-gi dabar teip yra? Dabartinė tvarka yra nuolatinis gvoltavojimas silpnųjų ir visai juokingais išrododo de-jarimai tų naiviszkų ponelių, nesuprantanczių delko platinas anarkija!...

S u d e g ė

u n i v e r s i t e t a s .

Ottava, Ont., sudėgė katalikiskas universitetas. Apart kitko prazuvo ugnyje brangus knygynas apie 30,000 tomų, įžymių veikalų.

Užbaigiant Paryžiaus Parodos reikalus.

Tik dabartės, po trijų metų, mes, Paryžiaus Parodos Komitetas tegalime paduoti dėl žinios aukautojų paskutinius iš parodos rokundas, kurių visi teip kantriai teikės laukti:

Priežastis teip ilgo užvilki-mo buvo ta, kad skolintus dėl parodos daigtus reikėjo grąžinti į Didžiąją Lietuvą slapta kontrabandu, arba, negalint sugrąžinti, reikėjo už anuos mokėti pinigais. Visi numanome, kaip ilgai toks susineszimas trunka, tuom labiau, kad skolintojų buvo gan daug ir tai iš visų Lietuvos krasztų. Antra, p. Daumanta, kurs Europoje daugiausiai parodos reikalais užsiėmė, net Prusuose, nevisada galėjo atvirai darbuotis. Mes Amerikos Parodos Komitetas, paskutines rokundas ir grąžinamas Amerikon parodos knygas gavome nuo p. Daumanto tik dabartės ir, gavę, skubinamės parodos reikalus užbaigti.

Stovis izdo dabartės bus toks:

Gegužio mėnesij 1902 m., peržiūrėję knygas ir visas rokundas, radome, kad kasoje atlieka \$519,73. (Žiurėk „Vie-nybės“ N. 22).

Potam buvo izsmokėta:

Už 9 egzempliorius I, II, III laidos albumų, izleistų kn. A. Milukó, ir jų apdarymą kuriuos izsiuntėme ant atminties žymesniems parodoje darbininkams į Europą \$26,95
Bila p. Daumantai užmokėta už sunaikintus arba negalimus sugrąžinti aukautojams daigtus Prusuose ir Didžiojoje Lietuvoj \$202,25

Už persiuntimą grąžintų į Ameriką knygų \$7,50
Markės laiszkams 40
Laiszkas kn. Milukui 13
Telegramas „ „ 25

Viso izsmokesties - \$237,10
Buvo kasoje 519,73
Knygų parduota 3,37

Atlieka \$285,62

*Kn. J. Žilinskas,
P. Mikolainis,
J. Szliupas,
J. J. Pauksztis.*

Mes nuo savės patartume, kad likusius nuo parodos \$285,62 padalinti lygia ketvir-

ta dalia: kankintiniams ir tarp trijų labdaringų Amerikoje draugysezių: Tėvynės Myletojų, Motinėlei ir Auszros. Aukautojai tenubalsuoja. Buvo mislyta likusius pinigus apversti ant įsteigimo Prusuose lietuviszko muzėjaus. Dr-as Basanavyczius teiravosi apie tai ir pasirodė, kad uždėti muzėjų Prusuose yra negalimu daigtu. *Kn. J. Žilinskas.*

Užbaigiant Lietuvoszkos Parodos reikalus ir dar atliekant \$285,62 lietuviszkos visuomenės pareiga yra bent iš dalies atlyginti parodos didžiausiam sandarbininkui, delegatui, p. Daumantui, kuris dėl parodos reikalų dirbo daugiaus kaip pusę metų be jokio atlyginimo, apart pragyvenimo Paryžiuje po 67 centus ant dienos. (Žiurėk „Atskaita Delegato“ „Vie-nybės“ 37 num. 1900 m. po 3 frankus ir 50 centimų. Frankas—19 ct.) Už tokią prekę mes nė vienas nepramintame dieną buvodami svetimam mieste. Lietuviszka visuomenė negal reikalauti nuo p. Daumanto teip didelės aukos, kuris savo pasiuntinystę atliko kuomi geriausiai, teip, kad geriaus ir reikalauti negalima. Mums rodosi, jog tas atlyginimas, atliekant dar pinigų, p. D. teisingai prigali ir lietuviszkoji visuomenė jam tą pripazįs, ir izstars savo padėkovonę. Virszui minėtą sumą padalinant ant 5,640 žmonių, iszeina tik-tai po 5 ct. ir nieks, rodosi, ne-sijaus nuskriaustu delto, nes neiszeina nė po \$2,00 už dieną, už teip sunkų—didelį darbą.

Paduodami szitą klausimą visuomenės apsvarstymui ir nusprendimui, meldžiame garbingų aukautojų ir draugysezių savo nusprendimus ir nuomones apgarsinti laikraszeziuose iki 1 kovo (1904) metų; p-vesti tuos atlikusius \$285,62 p. Daumantui už jo trusą, ar ant ko kito apversti. Kaip visuomenė nutars, teip mes Pa-

rodos Komitetui, padarysime.

Parodos sekretorius

P. Mikolainis,

244 E. 53-rd st.

New York City.

Kaslink likusių nuo Parodos pinigų, tai jeigu sąnariams buvusio komiteto valia yra iztartiti savo nuomonę, tai asz tokį statau įneszimą:

P. Daumantui už jo pasidarbavimą *dovanoti* 100 dole-rių—nes apmokėti darbą žmogaus mes neįstengiamo, prieg tam p. Daumantas apmokėjimo nereikalavęs yra, kaip kad ir mes, sąnariai komiteto, sziek-tiek kasztų paneszę, netrok-sztame jų grąžinimo, o paau-kaujame dėl labo tėvynės. Bet p. Daumantui reikia atlyginti bent dalį jo paszvesto laiko ir triuso, — kiteip visuomenė pasilikytų nedėkinga saviems darbininkams!

Kas link likusių \$185,62, tai regis teisinga butų — žiurint į aukautojų eiles—dalinti juos nevien kankintiniams, ir draugystėms Auszros—bei kitoms, palei kn. Žilinsko užma-nymą,—bet nereikėtų užmirszti nė *S. L. L.*, kuris rupinasi Lietuvių tautą vaduoti išz spąstų nevalės, kaip romiszkos, teip kapitalistiszkos. Juk *S. L. L.* turi savo mieryje izzvaduoti lietuviszką tautą nuo priespaudos ekonomiszkos polytiszkos bei tikėjimiszkos,—prieg tam laisvamaniai su aukomis niekur nėra užpakalyje pasilikę, ir todėl neteisinga butų szitą organizaciją aplenkiti, nežiurint į tai, ar ji patinka kam ar ne.

P. S. „Motinėlei“ rupi rods parėmimas besimokinannczių davatkų, ar seserų szv. ražan-cziaus; tazciaus Lietuva izz tokių zokoninkų ar minyszky, ar net kunigų, neturėjusi yra nau-dos. Davatkininkai ir kunigi-ja prapulde yra mūsų tautą, todėl butų gėda tautai, kad remtų visuomeniszka pagelba institucijas, kurios gramzdina

tautystę į prapultį.

J. Szliupas.

Czionai paduodu suskaitą esančių ir išleistų Parodos Paryžiuje fondo knygų.—Aukautojams albumų išdalyta egz. 129

Visoms redakcijoms 9

Dirbusiems dėl parodos europiečiams padovanota 9

Parduota (1902-5 egz. ž.

„V.“ 22 N.) 13

Pas mane dar yra 1,340

Statistikos Amerikoje

išleistų knygų parduota (1902-5 egz. ž. „V.“ 22 N.) 20

Pas mane liekasi 4,80

Atsiskaikimų parduota 2

Paryžiui ant parodos pasiūsta 3,50

Pas mane liekasi dar 1,48

Išmokėta po peržiūrėjimui kasieriaus knygos per kun. Žilinską ir Dr. Szliupą 18 gegužio 1902 m.:

Albumus I. II. III 9 egz. 13,50

Apdarymas jų ir expres 7,10

Atspaudinimas laiszkų į kiekvieną albumą 2,50

Storos popieros dėl įvyniojimo 30

Pacztas visų albumų daikte 2,70

Sekretoriaus kasztai: 40

Pacztas už 20 albumų parodos M. Sauniutei 85

Laiszkas special su parodos rasztai kun. A. Milukui (paliepus kn. Žilinskui) 13

Telegramas kun. Milukui (paliepus kun. Žilinskui) reikalaujant sugražint parodos rasztus 25

Viso \$27,73

Kaip aukautojai matė išaugščiau pridutuų, per komiteto sąnarius prierasų, kad kiekvienas iš jų labai skirtin gas turi nuomones apie paskyrimą likusių nuo Paryžiaus parodos pinigų; patį aukautojai išduos tame dalyke geriausį nuosprendį. Kaslink manęs, tai asz paduodu užmanymą, kad tie pinigai būtų pilnai paskiriami p. Daumantui, pasidarbavusiam parodos reikaluose bėgyje 6 mėnesių be jo-

kie atlyginimo; teip mes pasi-elgdami, suprantama, neapmokėsime visų jo pakeltų tame dalyke kasztų, bet vis-gi, nors parodysime savo dėkingumą.—Turiu pridurti, jog iš tų pinigų dar reiks išskaityti kasztai sunaikinimui bonds'o, išžemus pinigai; kiek tas kasztuos—nežinia.

J. J. Pauksztis

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje Waterbury, Conn. 8 d.

gruodžio lietuviai parengė teip vadinamas „diskusijas“, kur susirinkę burelis vyrų ir viens po kitam mėgino luksztenti įvairius klausimus. Isz kalbėtojų keliems pasisekė szį-tą naudingą pasakyti. Kiti kaip pradžioje neapsilenkė nuo silpnų argumentų. Bet reik turėti viltį, kad tankiaus susirenkant, ant tokių gincų, visi išsitzbulis ir galės iszmintingai, argumentuoti. Kad pridutu daugiau svarbos pirmam susirinkimui ant „diskusijų“, visi noriai sumetė po keletą centų pagelbai tėvynės didvyriams—kankintiniams. Isz viso surinkta \$1,00, kurį pasiuncziam kankintinių komiteto kasieriui, J. J. Paukszciui.

Pabaigus „diskusijas“, buvo girdėt keli iszsitaramai, kad jiems tokie suėjimai geriau patinką negu ant kokių misijų. Nuo dabar kiekvieną nedėdienio vakarą 7 val. bus panaszus susirinkimai, toj paczioj vietoj, t. y. P. Kudirkos svetainėje, isz ko lietuviai galės naudotis. Iszmintingai vedant ginczus žmonės patįs pataiko pastumėt savę į tobulystę. Ant pirmą kart laikytų pasikalbėjimų, buvo mėginta daugiausia kalbėt apie parapijas ir jų netvarką. Kalbėtojai beluksztendami apie vietinių lietuvių nesutikimus randa kaltę kuniguose, kurie bukd daugiausia priverdą koszės, ir vis tai darą dėl savo ypatisz-

kos naudos. *J. Tureila.*

Harrison, N. J. Kada apylinkėse rytinės dalies Newarko ar Harrisono pradejo didinties lietuvių pradejo dybos, tai gi kassyk pradejo augti skaitlius reikalaujančių sutverti kokią-nors broliszkos paszalpos draugystę. Ilgainiui tas užmanymas gavo pradžią jo įvykimo ir 26 d. spalio 1902 m. susirinkę burelis tautiezių nutarėm sutverti liuosą tautiszką draugystę po vardu „D-stė D. L. K. Ringaudo“. Bet vos tik tą mėš padarėm, tuojaus užklupo ant mūsų kunigas V. Matulaitis, kuris tai isz sakyklos, tai jau privatiszkais keliais bandė tą mūsų draugystę iszardyt: jam piktumas buvo, kad mėš be jo pagelbos sutvėrėme draugystę ir užvardijom ne kokio Juozo, Baltraus, Miko bei kokio apasztaliszku vardu, bet grynai lietuviszku—tautiszku! Bet kad tos visos jo pinklės pasirodė netikusiomis dėl mūsų supancziojimo, taigi jis užmanė kitu keliu mums paeiti, įspraudamas į mūsų draugystę savo sznibus, kurios ant artymiausio susirinkimo tuojaus ir atsianti; tai buvo dudorius, žvakiedegis ir szpitolninkas,—visas Trieigis! Bet ir tas k. Matulaiczio užmanymas labai nelemtai dėl jo užsibaigė. NB. Kunigas Matulaitis labai apsiriko pavesdamas savo „deputaciją“ po vadovystę szpitolninko, kuris ant mūsų susirinkimo atėjęs laikė prakalbą ir kurioje iszdėstė kaip kunigelio teip ir savo mierius,—mūs susirinkimas tą iszgirde paprasze juos iszsineszinti, ką tie ir padarė. Dar daug visokių persekiojimų mus d-stė nukentėjo: mėš buvom apskelbti anarkistais, nihilistais ir kt., vien-tik delto, kad nesidavėm po kunigelio globa. Bet mėš viską iszlaikėm ir dabar labai džiaugiamės. Tegyvuoja mus tauta! Tegyvuo-

ja Ringaudo d-stė!

Ringaudiečiai.

New Britain, Conn. Temyjant į mūsų kraszto lietuvius pradziunga szirdis, jog tautiszkas atgijimas juo tolyn juo labiau didinas.

22 d. lapkriczio tapo atliktas apvaikszciojimas tautiszkos szventės 20-metinių sukaktuvių pirmo lietuviszko laikraszcio „Auszros“ ir iszsiluovavimo isz po jungo baudziavos Lietuvoje. Tą apvaikszciojimą surengė „Apszvietos“ d-stė ir likusį pelną nuo iszleidimų—\$3,00 padalino szeip: \$1,50 kankintiniams, 75 c.—moksleiviams ir 75 c. Viztaliui, kaipo „Auszros“ sądarbininkui.

Czion neproszalį bus paminti apie patį apvaikszciojimą. Dar pirm surengimo nutarta buvo atlikti szventadienyj, nes tada užginta yra pardavinėti apsvaiginanti gėrimai, ir kaip paskui pasirodė tas labai buvo praktiszku užmanymu: kiekvienas lietuvis apsilankė ant tos iszkilmės su grynu protu ir aiszkliai suprato kas priesz jo akis dėjosi! Mėš nerengėm su mferiu pasipelnyt, bet kad padaryt sau doriszką užsiganėdinimą bei atminimą ateityj isz mūsų tėvyniszkos meilės jausmų.—Mėš nerengėm nė szokių—ir tame neapsirikom: tautiezių buvė kimsztinai pilna svetainė ir visi linksminos ikvalios ir be szokių. Buvo užkviesti visų draugyszių prezidentai (dėlko-gi ir ne draugystės? Red.), ir kun. Žebrius, kurie su mielu noru pribuvo. Rėda apeigų buvo pradėta sziteip. Kaip tik marszelga, J. Maloszka atidarė su prakalba apeigas, tuojaus sustojo visi i eiles ir penkios jaunos mergaitės iszneszė labai gražų vainiką, kurį apstojo „Apszvietos“ sąnariai, o viena isz dainininkių O. Luksziutė stojus į prieszakį visuomenės prabilo: „Tegul sutinka mus laimė, lai-

me tevyvuoj' tarp mus!" — dainininkai pagavę tuos žodžius ir atkartoję dainuojant iki galo. Potam antra dainininkė P. Kubiliūtė prabilo: „Tegul tolinas nuo mus tamsybė, kyla szviesa doros ir supratimas tarp mus keroja!“, vėl dainininkai atkartoję. Toliaus tos paezios kalbėjo „Tegul mus broliai, visi lietuviai visur gyvuoja!“ ir „Tegul Lietuva mus nuvarginta visad gyvuoja!“ — dainininkai kiekvieną posmą paantrino. Potam stojusi maža mergaitė, O. Kazlauskūtė pasakė eiles, Dr. Kudirkos „Grazu yra matyti lietuvių pulkelį...“ Toliaus dainininkai užtraukė „szvenczių giesmę“ sveikindami visus svečius. Tada vainiką paėmę nuo mergaitės rankų pakabino ant paskirtos vietos, o p. Dzervys, pirmsėdys „Apszvietos“ laikę prakalbą perbėgdamas laikus „Auszros“ ir jos uždėtojų vargus bei gyvenimą; taip-gi priminė gadynę kryževių ir kaip jie naikino mus tautą. Potam kalbėjo pp. K. Sauka ir M. Czeponis ragindami mus lietuvius keltis isz miego, kuriame taip ilgai snuduriavome. Dar kalbėjo pp. P. Sakalauskas ir M. Neimonas kuriuodu užkliudę lietuvių, Amerikos gyvenimą ir jų prietikius, o taip-gi ragino raszyties prie tautiszko „Susiv.“ Užbaigę prakalbas p. Ptakauskas, papasakodamas apie senovės lietuvių praeitį ir jų kares. Tarpuose prakalbų buvo iszpildytos deklamacijos per sziuos mažus vaikus ir mergaites: P. Kazlauską, J. Babulevicią, K. Dambrauską, M. Baikauskiūtę, M. Povilaciūtę, O. Kazlauskūtę, S. Saukutę, M. ir Mi. Tutliukes.

Ant užbaigos loszė teatrą „Zentas dėl parodos“; aktoriai loszė roles: Kikso — J. Ptakauskis, Kiksienė — P. Kubiliūtė, Elviros — O. Luksziūtė, Srolio — J. Januszonis, Anupro — J. Girdauskas, Zmudzio — M. Petruszkevi-

czius ir Motiejaus — F. Szenbega; — labai puikiai atloszė. Pabaigę uždainavo „Birutę“, o svečiai uždengė viską plojimai delnų, J. Kovas.

Waterbury, Conn. Darbams truputį sumažėjus visi „biznieriai“ pradėjo eimanuoti, kad jau blogi laikai ateina. Tas parodo, kad per gerai prasigyvenusius kaip va: karcziamninkus, biznierius, nelaimingi darbininkai su savo skaitlingoms szeimynoms, kurie darbams gerai einant kaip tik isztekldavo ant maisto, neturi nė progos imanuoti, kad-gi prasigyvenę isz darbininkų „biznieriai“ už visus moka atidejuoti.

Paskutiniame laike lietuviai nemažai iszmokėjo pinigų „lojeriams“ be vesdami visokias provas. Daugiausia provų buvo už pesztynes. Mat karcziamose be gerdami, jauni ir pilni narsumo lietuviai nieko geresnio neatranda, kaip kad susipeszti. Pesztynes, lietuviams gėdą daro akyse svetimtauczių; mylintiems pesztis nemažai pinigų kasztuoja, sveikata naikinasi, darosi negražus paveikslas dėl jaunumenės, laikas gaiszinasi ant tuszczio, ažuot praleist jį geresniais užsiėmimais, skaitymu, mokini-mos ir tt., protas mažinasi ir tokiu budu tauta tur apverkti savo nelaimingus sunus. Bet ant laimės turim ir gerų jaunųjų lietuvių, kurie savo gražiais pasielgimais uždengia tą, per neprotingus lietuvius užtrauktą plėtmą. Linksma szirdžiai darosi, matant dar jaunutes mergaites mokinan-cziansias pilnai tautiszko deklamacijų, visokių lietuviszkų padorių dainelių ir judinant stygas kanklių su pritarimais plonyczio balso gražiausios meliodijos „Kur banguoja Nemunėlis“. — Arba kas gal nesigerėti isz lietuviszkų vaikinių ir merginų, kurie rupestingai lavinasi atloszimais teatrų.

Lietuvaicziai ir lietuvaites, kaip tikri aktoriai stojasi pries visuomenę ir nekame negalima atskirti jų nuo aktorijų, kurie duoną valgo tik isz savo aktoriszkos profesijos.

Czion lietuviai tur gerai temyt, kokius lietuviszka jaunumene turi gabumus ir talentus. 11 kuopa Susiv. L. A. kuri yra milžinu visame Susivieny-jime, kokios tai kuopos Susiv. lietuviai nėra turėję nuo pat pradžios pasaulės, rengia su pasiszventimu tautiszka koncertą. Koncertas bus sutaisytas isz labai daug gražių ir akį atkreipianzių dalelių. Visose aplinkynėse, lietuviai jau tikietus gatavai turi ant minėto koncerto.

Pešeitam, tai yra 48 num. „Vienybės“ patilpęs Bažnytinio straipsnis apie neprigulmingus kunigus ir jų pasielgimą, labai padarė didelį truckszmą tarp lietuvių, o ypatingai Waterburyeczzių. Didumėnė pripazįsta, kad viskas, kas yra pasakyta tikra teisybė, bet kas bijosi, kad nenšidegtų vagies kepurė, tai mėgina daryti iszmėtinėjimus. Bet ką jie ant vietos pasakoja, butų malonu, kad tie ponai pasirodytų visuomenėi. Bažnytinis turėtų dvigubai darbo.

Bažnytinis.

Brooklyn, N. Y. Senei buvo menama, kad daktaras teologijos, tai yra didis mokslinczius, zinantis ir mokinantis žmones dogmų tikėjimo, bet mes, brooklyniecziiai perleidę tokį garsingą teologą, kaip kun. Juodiszius ir įgiję nemažiau garsingą, kaip kun. Varnagiris visai permainė savo nuomones apie teologijos prasmę; Brooklyno jaunumenė iszrado, kad jeigu kas nori iszmokt keiktis ir pliovoti, tai nereikią geresnės mokslinės, kaip pasiklausyt k. V. pamoklų, kur esą tokie dailus žodžiai iszrandami, pliovonėms, kad ir „kampų ukėšai“ butų užgė-

dinti isz savo nemokslo. Tą matydami parapijonai, subruzdorupintis, kaip ezia nusikratyt tokia nelemta teologija ir ją skelbiancziu teologu; pereitą nedeldienį laikę didelį susirinkimą, kur buvo svarstyta bažnytiniai reikalai; daugelis kelė pasiprieszinimus pries naujai statomą Brooklyne bažnycią, kuri isz eilės jau bus 3—ezia lietuviszka bažnyzia, bet isz tikrųjų lietuviai neturės nė vienos, — pasidekavojant teologų įtekmei, bažnyczios tampa vis užraszomos airiams. — Natarė atjieszkoti vieną bažnycią isz po globos airių ir tam mieriu pasamdė garsų New York'o tiesazinį (lowyer'į) M. Walzer; kiek lietuviai tame laimės sunku įspėt, bet Walzer užtikrina atjieszkojimą bažnyczios; apart to, dar jis, sako iszvilksęs aiksšten daug neszvankių dalykų kunigų, ir sukrsėią kuniginį „trust'ą“. Patyręs apie tokį parapijonų nuospredį, k. V. tiek laimino per pamokslą savo penėtojus, kad net ir jo „teologiszkame“ kodekse pritruko žodžių...

Už paszmeizimą „Vienybės“ visi ant kun. Varnagirio kaip į bugną musza su panieka už jo begėdystę. *Nenuparkės.*

Reikalai

„Tevynės Myl. Draugystės“

Westville, Ill. 26 d. lapkr. atsiliko laimėjimas laikrodėlio, padovanoto ant naudos T. M. D., per p. Juozą Uzdavinį. Isz surinkty pinigų ant laikrodėlio ir likusių nuo baliaus, paskiriame T. M. D. \$25,00 (kur anie yra? Red.).

NB. kitą dalį pinigų — \$10,00 paskiriam į „Auszros“ d-stę ir \$10,00 kankintiniams.

Sek. M. Dervinīs.

Dr. J. Szliupas,

328 Federal str. Philadelphia, Pa.
47-50-A (Keystone Telephone)

Isz visur.

Madras, Indijoje, laike užtvinnimo upės, Palar, tapo sugriauta pusė miesto Vaniam-badi, prie ko prazuvo apie 200 ypatų.

Vokietijos cėsorius, Vilius ketina važiuoti dėl pataisymo sveikatos į Tirolio garsingą kurortą, Meran. Sako, kad jį žaizda gerklė negija.

Petropyleje iszkilo baisus isztvinimas upės, Nevos, kokio dar nuo 1824 m. nebuvo. 20, 000 vargdienių likosi be pastogės, teip, kaip jų „koszaros“ tapo vandenio sriove nunesz-tos.

Maskolijos valdžia veda Siberijoje naują geležinkelį, kuris isz Kiachtu, eis palei Angu į Pekiną.

„The Truth Seeker“ raszo: kad Vokietijos kaizeriui atsilankius szį rudenį Strasburge, miesto majoras pranesz jam, kad prie atidengimo paminklo pastatyto atminčiai Frico, 2,000 baltais rubais apsirengusių alsatiečių vyrų sveikins jį. Kaizeris atvažiavęs ant pleciaus ir iszklausęs pasveikinimo kalbos, nurodydamas ant baltsijonių tarė majorui: „Sorgen sie dafür dass sie alle tuch-tige Soldaten mutter verden“ (Žiurek, kad tik szie strainus kareiviai nepalikytų motinoms).

Kuomet vargdieniai kovoja su kapitalistais už duonos kąsnį, tai szie, paskutiniai veda kovas savo tarpe. Bet jų kovos tai visai dėl kitoniszkių priezaszių, „isz riebumo“. Paryžiu, tula baronessa, Poegennt, nujautusi savo vyrą įsimylėjus į savo draugę, turtingą merginą, sumislyjo baisų kersztą, nu-siūsdoma jai dovanoms po ant-ra-zu „kaklarysztė“—mirtinai geliančių gyvatę (angl). Ant laimės, atplėszus dėžutę, kur ji buvo įleista, gyvatė szoko į

prieszais kurinantysi kakalį ir sudegę.

Iszleista szvediszka antark-tiszkoji ekspedicija, Nordensk jold tapo praeitam pavasaryje sukriusza ledinėms krygomis ir jos likuczius surinko Argentin-os kariszkas laivas.

Garsus slaptos policijos virszininkas Melville, Londone, vadinamas „karalių apgynė-jis“ tapę užkviestas per Maskolijos carą į sztabą jį ypatiszkos gvardijos su prisiulijimu milžiniszkos algos. Mat caras nori suorganizuoti szaiką ant gaudymo anarkistų, po visus Europos kampus, kurios szai-kos galva bus Melville. Anglų laikraszcziai abejoja begu Melville ir dabar gerai apmoka-mas panorės eiti carui tarnau-ti.

Nauji rasztai.

Tautiszkas atgijimas Lietu- vių ir kitų jaunų tautų. At-minimui 20-metinių „Ausz-ros“ sukaktuvių (1883-1903). Tiltzė 1903 m. pusl. 40. Turinys broszurkos: Pirmasis tautiszkas lietuvių laikraszctis. — Rusinų tautiszkas kijimas. — Czekų atgijimas. — Tautiszkas pakijimas Silezijos lenkų. — Bulgarų tautiszkas atgijimas. — Apie gruzinus ir jų pakijimą. — Kaip makiedonicziai kovoja už laisvę. — Visi tie straipsneliai buvo spaudinti įvairiais laikais „Varpe“ ir „U-ke“. Knygutė verta pasiskaitymo.

Įrankis pagerinimui ir su-taisymui szosejū ir paprastų jų kely. Sutaisė Svalė. Tiltzė-je 1903 m. Spauda A. Vasz-kutienės. 40 pav. pusl. 31. Knygutė, — imant isz praktiszkos pusės nė szio, nė to, tik, berei-kalo autorius įveda jau seniai iszmestą raidę ł, kuri jokios naudos nedaro, tik erzina skaitytojų akis. Žmonės jau pri-prato prie sziek-tiek isztobu-lintos lietuviszkos raszmenės,

todėl bereikalo yra spriaudzia-mi visuomenei, tulų novatorių sziuipiniai.

Atsakymai.

„Senam sąnariui“ T.M.D. Tamistos praneszimui turime pripazinti tiesą, bet jau dabar tas yra per vėlai. Kodėl tamis-ta tylėjote iki nebuvo pagar-sinta rinkimų užbaiga? Dabar jau arda daryti neapsimoka ir kas-zin padarius begu prives-tų prie geidžiamų pasekmių. Tamista žinote kaip mums sto-ka veikejū, o ir tie patįs teip nerangus prie atlikimo vieszų reikalų! Paveizdą, juk turite isz savės!...

Lietuvių jaunumenei, So. Boston. Tamistų aukos ir ži-nutė tilps sekancziam num.

A. D. ir J. B., Philadel-phia, Pa. Tamistų žinutės tilps sekancziam num.

Aukos kankintiniams.

Isz Harrison, N. J.

A. Dapkiunas	25
V. Dapkiunienė	25
V. Zugžda	25
A. Stanelis	25
J. Dapkiunas	25
A. Adomavyczia	25
A. Barczauskas	25
J. Virszilas	25
A. Gerulaitis	25
P. Kaminskas	25
J. Žiogas	25
P. Macziulis	25
K. Tamaszauskas	25
J. Adomavyczia	15
K. Marazas	15
A. Zugžda	15
J. Ozelis	15
J. Jankauskas	15
P. Jankaukiutė	10
V. Jankauskas	10
S. Jankauskas	10
J. Bilinskas	10
J. Bubenas	10
J. Sinkevyczius	10
A. Žilinskas	10
J. Zubavyczius	10
Elz. Zubavyczienė	10
J. Zubavyczius	05
P. Zubavyczius	10
M. Ozeliutė	05

M. Obedankinė	10
J. Kulbokas	10
V. Kaszėta	10
J. Žalauškas	10
A. Gavėnas	10
D. Žilinskas	10
V. Juszkevyczia	10
J. Juszkevyczia	10
M. Juszkevycziutė	05
M. Vitartienė	10
A. Pecziulis	10
J. Szalaszevyczia	10
Fr. Szalaszevyczius	10
P. Szalaszevycziutė	10
K. Szalaszevycziutė	05
T. Gelczelis	05

Viso labo \$6,55

Isz tų nusitraukia \$3,25
moksleiviams. Lieka \$3,30

Plymouth, Pa. ant vieno

lietuviu kriksztynų.

M. Zalieckas	15
J. Kalinauskas	25
Juzė Kalinauskienė	25
Al. Kalinauskas	10
D. Kalinauskas	10
Brigida Kalinauskiutė	10
V. Arbaczinskas	10
V. Basavavydzius	25

Viso \$1,30

nutraukus moksl. 65c. lieka 65

New Britain, Conn., nuo ap-

vaiksziuojimo „Auszros“ \$1,50

Waterbury'io lietuvių \$1,00

Buvo izde \$612,60

Viso \$619,05

Iszsiųsta „Darb. B.“ \$21,35

Lieka \$597,70

Aukos mokslaeiviams.

Harrison, N. J. Ringaudo d-stė \$3,25

Plymouth, Pa. nuo tulų kriksztynų 65

New Britain, Ct. nuo apvaik. „A.“ 75

Buvo \$31,90

Viso \$36,55

Aukos A. Vizstaliui.

New Britain, Conn. lietuvių 75

Buvo \$27,44

Sykiu \$28,19

Ant kelionės liet. delegato į Nyderlandų.

Brooklyn'o liet. siujejū unija \$56,00

Boston, Mass. { A. Abraitis 25

{ A. Sukaverskis 25

Buvo \$176,46

Viso \$232,86

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Šliupas, M. D.

(Tąsa.)

Jis kolonizavo pustynės šalies. Jo valdžia siekė nuo Juodųjų marių iki Baltijos, nuo Volgos iki Karpatų; jis buvo pamušęs dalį Lenkijos ir Lietuvos. Jis įgyjo pramintį Didžio ir Švento. Bet jis paliko šalį padalintą į 12 dalių, iš ko kilo nerėdas. *Sviatopolkas*, kurio dalyku buvo Kyjevas, nužudė brolius Borisą ir Glibę, ir dar Sviatoslavą Drevlianiškį; tad jau Jaroslavas Novgorodiškis pakilo ir išvyjo brožudą. Bet Lenkų karalius su didele armija sugražino aną į Kyjevą. Vienok Jaroslavui sekėsi, o Sviatopolkui negelbėjo nė Lenkų nė Pečeniegų globa. Parveiktas, Sviatopolkas pabėgo ir važojosi svetur, iki numirė: jį vadino Prakeiktuojų (okajannyj). *Jaroslavas* Istatymdavėjas (1019-1054) beveik surankiojo visą galybę vėl aplink Kyjevą apart Polocko, kurs teko Iziaslavui (iš Rogniedos)kaipo tėvonis po tėvui Rogvoldui. Jis steigė miestus (Jurjev ir Jaroslavl), prižmonino pustynes, paplatino savo teritoriją, draugavosi su aplinkiniais viešpačiais. Jis išleidė kompiliaciją rašytų įstatymų dėl šalies¹⁾. Čion pripažintas tapė privatiškas atkerštas už žmogžudystę, o jei nužudytasis giminių neturi, tai žmogžuda moka korą į valstijos yzdą. Mokesties didumas priguli nuo stono užmuštojo žmogaus, už bajorą — 80 grivinių (aplink 30 šilingų), už valną Rusą — 40, už remeslininką, mokintoją, augvyvę—12. Užmušimas moteriškės pusiau tiek kaštavo, o nužudymas nevalninko nebuvo visuomeniška piktadarysta, ir bardo buvo atmokama jo ponui. Visa aprubė maž—daug atsakydavo už piktadarystą. Kada gyvastis buvo taip pigi, ypatinga įzeida buvo smarkiai koruojama; taip—pat nusizengimai prieš savastį. Jeigu tarnas savo nerangumu eikvojo ar pagadino savo samdytojo lobį, turėjo gražinti ano vertę. Jeigu kas pasiskolinęs pinigų užsigynė, tai prisiegos jo ganėjo dėl atvalnyjimo, be jokių kitų davadų ar raštų. Mirštant valnam Rusui be tėvonių, jo turtas tekdavo valdymieraujančiam kunigaikščiui. Maximum nuomo už žemę buvo paskirtas, kuniškas korojimas buvo uždraustas, ir kožnas nusikaltelis turėjo buti lygus prieš įstatymus. Apart įstatymdavystos, Jaroslavas užsipelnė gerą atmintį kaipo globėjas literatūros ir dailų. Jis sykį Pečeniegus teip sumušo, kad nuo to syk jie beveik pasiliovė antpuldinėje. Teip—gi Jaroslavas padalino savo valstiją tarpe 5 sunų, liepdamas kitiems klau syti vyresniojo *Iziaslavo*. Bet broliams prieš jį sądoraujant, šits pasiškė Boleslavą Drašųjį iš Lenkijos, kurs atvykęs bėgyje kelių metų česnis kėlė Kyjevoje. Teip pat 1075 m. antru sykiu Boleslavas pagelbon atvykęs pokyliavo ir smaginosi ilgai Rusijoje. Mirus Iziaslavui, Kyjevoje sėdėjo *Vsevolodas*, kurio vardan valdžią laikė sunus *Vladimiras Monomachas*, kurs įgyjęs buvo garsą kovose prieš Poloveus pietuose. Kokią

baimę tie Polovecai platino, matome iš poėmos XII—to amžiaus: „Ekspedicija Igorio“, sunaus Jaroslavo, kunigaikščio Novgorodo. Vladimiras II, buvęs garsiu kareivių, buvo teip gi šviesių valdymieru. Rusija po jo valdžia ėmė pagarbesnę vietą tarp kitų tautų negu pirma. Jis pataisė įstatymų kodeksą savo senelio. Akyvas yra ir jo testamentas. Jam mirus, kilo daug maišaties; kunigaikščiai vieni kitus užmušinėjo, akis badėsi, ir tokia eile Kyjeva nyko ir puolė. Galiaus tą miestą paėmė ir rubavojo *Andrius Bogoliubskis*, kunigaikštis Suzdalės, išmanus ir garbgodus vyras, 1169 m., ir sėdenę galybės jis perkėlė į Vladimirą, pabudavotą per Monomachą, o „motina miestų“, „mieštas Askoldo ir Dyros“ neatsipeikėjo nė po šimtui metų. *Novgorode* tuomi tarpu augo demokratiška dvasė, panaikinta tapė tėvoniška forma valdžios, įkūrė respublika, kur vyriausias magistratas renkamas ar pavaromas buvo. Bėgyje šimto metų ten 34 ypotos buvo turėjusios tą urėdą! Vienok miestas augo galybėje, turtuose ir patogume žmonių. *Andrius* buvo apgulęs ir Novgorodą, bet tas atmušo jo apgulimą, ir likosi valnu ir vešniū miestu iki 1553 m. kaipo sąnarys Haniškės Lygos. Tuomi tarpu visoj žemėj didinosi maišatis, degradacija ir vargas. Veikiai pats *Andrius* tapė nukoneveiktas. Rods tuli jo įpėdiniai nešiojosi su mislimi atgaivinimo vienybės, bet jų pastangos tik dar didino sukiršimą ir apkartino civiliškąją kovą. Naminė istorija pastojo sausu surašu be pertrukini, vainų ir permainų kur yra sunku susirasti net kantriam Rusų annalistui, kuomet iš lauko pusės pradėjo verztiesi į vidų šalies Vengrai, Lenkai, Lietuviai, vidzemiečiai Vokiečiai ir Suomia (Finnai), nors baisiausias neprietelius parėjo iš rytų.

Senoviški Lietuvos gyventojai. —Lietuviai rytuose ir viduryje Europos.

Laikuose augščiaus aprašytų dangynių tautų, regis; suprantama bus skaitytojui, kad lietuviškos gentės, ant kiek nesuliejo su Gunais, Gothais, Slovėnais ir k., iš palengvo stumėsi į šiaurę iš pietų, kitos—gi iš piet—ryčių traukė vakarų linkon, kaip Gelionai, Budinai ir Maziejie Gėtai. Kelionė turbūt buvo sunki, nes, viena, reikėjo gintis nuo užpuolančių pakeliui genčių, antra reikėjo su švaim varytis gyvulius ir vėžti visą savo lobį, priegt tam reikėjo apdirbti laukus, užsėti ir suvalyti javus, ir galiaus juk reikėjo pergalėti gentes, kurias pasitiko ant kelio.

Tačias, tautų kraustynės laikuose, Lietuvių gentės, besikeldamos nuo nevidonų, ant jų užgulančių, šiadykštės Lietuvos linkon, nebuvo pirmutiniais Lietuvos gyventojais, nėra manoma yra, kad čion Lietuviai gyvenė jau nuo neolithiškojo laikmečio, rasi 1-2.000 metų pirm Kr. g. Pirmieji ateiviai, čion atvykdami, vargiai bau bus radę čion kitą kokią arišką gentę. Ženklu—gi žmogaus buvimo teip tolimoje senoveje yra jei bent tiktai šiur—tur užsilikę kapai ir juose ar kitur žemėje atrandami kirvukai, akstys, peiliai, kaltai ir tt., iš lyginto ar tašyto akmens padaryti.

Anot liet. pasakų¹⁾ ir D—ro Basanavyčiaus tardymų²⁾, kurie yra daug naujos šviesos suteikę dėl praicitės Lietuvių tautos, pirm atėjimo Lietuvių į Baltijos pajurį, čion gyvenę

1) „Aušra“ 1884, p. 58.

2) Lietuviškai trakiškos Studijos.

1) Tie įstatymai dar labiaus patvirtina mūsų mēklinimą, kad Rusai yra prasikūrę ant lietuviškų seniaus žemių. Rods lietuviški įstatymai nebuvo kodifikuoti, tačias daug ankščiaus gyvenime taikinami buvo. Kas sulygins lietuviškus įstatymus (kurius apsvarstysime vėliaus) su įstatymais Jaroslavo, negalės nepatėmyti, jog Rusų įstatymai yra beveik kopija mūsų.

ėsa labai paiki žmonės, po vardu *Burai*. Laukų arimo, nė-gi javų jie nepažinoję ir maitinęsi tik pupomis, laukiniais obuoliais, ąžuolų gilemis, riešutais, žuvimis ir mėsa laukinių žvėrių; javus čion Palemonas atgabėjęs ėsas, kurs čion žemę apimdamas iš lankų šaudęs. O *Burai*, gindamiesi, akmenimis mėtė. Jie nelietuviškai kalbėję, ir pasaka vadina juos žuvėdais („Ichthyophagai“ senovės!) ir platburniais; vėliaus jie į Lietuvius pavirtę. *Burai* buvę augaloti, juodaplaukiai, linksmus žmonės, rudos uodos, su reta, rusva barsda, su stačiomis ausimis ir rudom akim. Tai-gi regimai tie platburniai *Burai* prigulėjo prie suomiškos veislės, kuri gilioje senovėje, rasi, apgyveno plotą Maskolijos. D—ras Basanavycius etymologiškai jų vardą aiškina iš budvardžio buras—rusvai, palšai rainas (lot. burrus, graik. byrros).

Istoriškieji *Burai*, anot Tacito, gyvenę į rytus nuo Markomannų, šiandien Silėzijoje; tur—but ten gyveno teip-gi *Burai* Ptolemajaus, susiedaudami su Lygiais, ir tur—but buvo parubežyje senovės Dakijos. Gal jie ir Dakiją apgyveno, dar Dakams krašto neapėmus. Ar jie savo kalba ir tikyba nesiskyrė nuo Suėvų (Švabų), kaip Tacitas sako, sunku tikrai žinoti, tačiau kaimynai jų Kotiniai kalbėję galliškai, o Osiai—panoniškai, kuri tai kalba (pannonica lingua), regis, buvo artima dakiškai. Gilioje senovėje žemės plotas, siaurėn nuo Dunojaus, buvęs tyra pustyne, apgyventa laukinės žmogėdžių (anthropophagų) gentės, nemokėjusios nė laukus arti, nė javus sėti, nė namus statyti, neturėjusios ginklų, vieton kurių akmenimis mėtydami gynaęsi. Gėtų karalius Sadaį per Dunojų persikeldinęs su miniomis gėtiškos jaunuomenės, tą laukinę žmogėdžių gentę apnuodytomis szaudyklėmis naikinęs, į vergučius paversdinęs, ir čionai naminius gyvulius, laukų arimą, sorų sėjimą įvesdindamas, ėsas įtaisęs gėtišką kolonizaciją. Ar laukiniai gyventojai šito krašto buvo *Burai*, kuriuos vėliaus Tacitas mini, nežinia. Susiedijoje su Dakais gyvendami *Burai* tai buvo Danų talkininkai, tai priešininkai, Romėnams su Dakais kariaujant. Ir vėliaus dar laike Marko Antonino bei L. Maz. Kommodo Romėnams dar nekartą su *Burais* susidurti prisiėję. Po laikų Ptolemajaus (175–183), *Burai* dingsta iš istorijos; tur—but Slovėnams ar Vokiečiams užplaukiant, *Burai* pragaišo. Rasi Vokiečių žodis Bauer (ukininkas) ir hollandiškieji Boeriai arba *Burai* yra tiesiog nuo jų yradą gavę.

Šalis, kurią lietuviškos gentės apsirinko sau už tėvynę, senovėje nevienur turėjo kitokią išžiurą negu šiandien, kaip skaitytgjas persiliudyti gali iš T. Narbuto veikalų: buvo daug daugiau azerų, upių, pelkių ir pėlių (Vokiečiai į Prusų žemę atsibastydami, radę čionai 2037 azerus); sako — šalis Baltoji, arba Vitlandija, tapusi užlieta vandenimis ir paskendus. Ypatingai pajuris tarp Vištulės ir Niamuno ištakos ėsas labai atsimainęs. Štai kaip S. Dankantas savo „Bude senovės Lietuvių Kalbėnų ir Žemaičių“ aprašo Lietuvos kraštą: „Neįžengiamai pušynai, aglynai, beržynai, ąžuolynai, nuo amžių amžių suaugę, niuksojo ir visi vieni viena gire buvo, upėmis tiktai ir upeliais išvagota; nes ir tos pačios upės ir upeliai perkaršusiais medžiais užvirtę, kuriuos pavasaryje ar rudeniais tvanai tevokė, o jei kuriuos tenai smarkus sriautai nestengė pakušinti, tie, mirkdami vandenyje ir į plieną pavirtę, jau apdumėmi smiltimis, jau nudumiami, nuo amžių amžių žlugsojo it akme-

nys, kurių žilą karšatį dar apvyniai alksnių ir karklų šakose vydamiesi, pavandeniais išsivarstę, spurganotais vainikais klestė; visas kraštas viena gire niuksojo, į kurios tankmę ne vien gyvulus, bet ir žmogus negalėjo įlįsti. Nuo audrų ir vėtrų sukritę, gulėjo ant kits kito suraizgyti prazilę ąžuolai, aglės, beržai, pušys, vinkšnos, skroblai, vuosiai, klevai puvo, ant kits kito nuo karšaties išvirtę, žemę krėsdami augantiems ant savęs sunams ir dukterims, keliais glėbiais neapkabinamoms. Lazdynai, alksnynai, blendynai ir kiti žarynai it apvyniai ant tvorų, teip ir šie ant jų kamienų ir stuobrių augdami ramtėsi ir klėtėsi. Žmogus tenai žingsnį žengti negalėjo, bet ropoti turėjo per gulinčias drutas drutesnes sankritas, jau nuo karšaties, jau nuo vėtrų, raizgiai sudribusias, tarp kurių apatinės puvo į žemę smėgdamos, o viršujės trešo kits kitą slogindamos; ir teip keliaudamas ropojo pirma ant pavirtusios pušies, o nuo tos ant gulinčio ant jos berzo ar ąžuolo. Dar metuose 1564–66, abelnai pamierkai ėsant, daugioje vietoje kamarninkai pačiuose Žemaičiuose paliko gires nemieruotas, dėlto vien, jog žmogus tenai įlįsti ir su kirviu nieko padaryti neišgalėjo. Žolės tenai nebuvo, tiktai atvašos ir atžalos viena antrą smelkdamos augo. Liemeniugos aglės, pušys glėbiais neapkabinamos per kits kitą į padanges mušėsi, kurių viršunės atsivertęs nepriregėsi, prazilę ąžuolai, šimtais metų savo amžių lykuoja, savo barzdotomis šakomis, tarsi viens kito karšatį ramstą. Liepynuose, beržynuose tas pats buvo, kuriuose klevai, vinkšnos ir skroblai augdami, tarsi, juos nuo kits kito sklaidė, idant į vieną nesuaugtų. Trumpai sakant, vienur kuplus pušynai it nendrynai, kitur tankus aglynai it kanapynai niuksojo, o tarp jų kuokštai beržynų, liepynų, klevynų, ąžuolynų apušrotų joriavo, it vilnys į padebesius mušdamiesi. Kelivis keliaudamas vilkų ar meškų suletentu taku keliavo, nes gi vieškelio tenai nebuvo; perskirą tarp dienos ir nakties tiktai tenumanė nuo bičių gaudėsio šovose, siuvančių, ar po medžių ziedus užiančių; dienoje saulė, o naktyje žvaigždės ir delčią per lapus neregėjo, nes-gi visur tenai amžina naktis viešpatavo; lapams nukritus ar žiema keleiviai nuo žvaigždžių kelią ten sekė, nes-gi paklydusiam upeliai ir žvaigždės vadovu ten buvo. Jau pragyvenus tenai nuo gaidžių ar šunies balso namus savo te galėjo atsekti. Darganoms dergiant, lytams čiežiant, tenai neučiuži, negut nuo medžių rasos jei sudrėksi; todėl neįžengiamos balos ir versmės nuo saulės spindulio neužgaunamos, giedroms spieginant, niekados neišdžiuvo“.

Girių ėsant, buvo ir vandenų apščiai, o azerai ir pelkės gynė šalį nuo anteivių — neprietelių. Lietuvoje dar 16-tame šimtmetyje buvo daugybė didelių upių ir azerų, nešnekant jau (Toliaus bus.)

Apgarsinimas.

Sziuom pagarsiname jog į red. „Vienybės“ tapo prisiūsta tikiety iszlaimėjimui 1000 dovanoty p. Naujoko cigarų, naudai mokslaeivių. Todėl norinti gauti tų tikiety, tesikreipia į „V.“ redakciją.

Burtininko knygelė ir metimas kortų, jei tiki į burtus tai neik pas burtininką nemokėk tokių didelių pinigų už tą pamelavimą nusipirk szitą knygutę kuri kasztuoja 25 c., o dar atiduosiu tik už 15 c., su kazrom 25 c. Kas prisiųs orderį vertės \$1,00 tai tam bus szita knygutė dykai burtininkas.

Su guodone
John Smith
Box 273 Conway, Mass.

BALIUS!

Draugystės szv. Mykolo, bus keliamas paskutinę dieną, 31 gruodžio 1903 m. ant Arills Hall (Landmessers), 180 S. Main ir South str. Wilkes-Barre, Pa., prasidės 7 val. vakare, muzika bus iz Philadelphiajos. Užkvieciam visus lietuvius ir lietuvaites, kaip vietinius teip ir visos apielinkės pasilinksmini. Įeiga 25 c.

Komitetas.

Balius.

7 kuopos Susivienijimo L. A. bus ketvergė 31 d. gruodžio 1903 m. ant Armory Hall, Pittston, Pa., muzika grajis pirmos kliskas szokius. Taigi meilingai užkvieciam visus lietuvius ir lietuvaites, kaip vietinius teip ir iz visos apielinkės praleist sziuos metus ir linksmai pasitikti naujus.

Įeiga 25 ct.

Komitetas.

Teatras ir Balius!

Bus perstatyta drama penkiuose aktuose: „Mindaugis, pirmas Lietuvos Karalius“. Bus parodyta gyvi paveikslai musų prisenių, jų darbai ir pasielgimai, Mindaugo kriksztas ir kaip tuomet lietuviu manė apie kryžių ir kriksztą.

Nuoszirdžiui užpraszome vyrus, moteris ir merginas atilankyti at linksmo perleidimo laiko.

Atsibus 25 d. Gruodžio (pėtnyčioj) 1903 m. Palace salėje (Gergiro), 93 Grand str., Brooklyn, N. Y. prasidės nuo 7:30 vakare; po teatru bus balius. Įzenga 75c. 50c. ir 25c.

S. Daukanto Dram. Draugystės.
Komitetas.

Pasibaigus Adventams.

Parengia draugystė vardan D. L. K. Vytauto puikų pasilinksminimą, Sabatoje 26 dieną Gruodžio 1903 m. (antrą dieną Kalėdų). Prasidės 2rą valandą po pietų ir trauksis iki pirmo valandai nakezia, salėje Armory, Plymouth, Pa. Pasitikime, kad visi musiszkiai ir musiszkės, kaip vietiniai teip ir iz visos apielinkės pribus ant szio puikaus pasilinksminimo. Grand marszas bus vienas 7tą valandą, kitas-gi 11-tą valandą. Orkestroje grajis 8 muzikantai po vadovystę prof. Robaczevskio. Perdėtiniai balius — Antanas Staskevyczia, Julius Szumanas ir Jonas Simanavyczia. Įėjimas į salę 25 ct.

Komitetas.

Dr. D. L. K. Vytauto.

Susirinkimai.

Wilkes-Barre, Pa. S. L. A. 35 kuopa laikys susirinkimą 20 gruodžio, 2 val. po pietų, svetainėje J. Plauszinaicio, 123 Hazle Ave.—Butinai praszome suririnkti visus sąnarius ir norinczius prisiraszyti, teip, kaip mes sutveriamo savitarpinę paszelpos d-stę, po vardu D.L.K. Algirdžio. Komitetas.

Spring Valley, Ill., d-stė Lietuvos Sunų praneszdama, jog sumažino įstojimo mokesį ir tik iki kovo mėn. 1904 m., užpraszome kiekvieną lietuvį mylintį tautą ir vienybę ateiti ir prisiraszyti prie mus d-stės, per ką prisiraszanti pastos sąnariais ne tik mus d-stės bet ir Sus. L. A.

Sek. M. Bendorius.

Pajieszkėjimai.

Pajieszkau Jono Vitarto, kurs pernai parvažiavęs į Lietuvą sugrįždamas atsivežė savo brolių. Jis yra Kauno gub., Raseinių pav., gyvena Dukenose, (? Red.) Tegul atsiszaukia jis pats, nes labai svarbų turiu reikalą. Jei kas kitas žinotų kur jis gyvena, meldžiu praneszti apie tai jam.

Pranciszkus Bakutis,
P. O. Box. 531,
Donora, Pa.

Naujausios knygos:

Pasakos iz gyvenimo lietuviszkų Velių bei Velnų, surinktos D-ro J. Basanavicziaus. 470 psl.
Prekė neapdarytos - - \$2,00
Apdarytos - - - - - \$2.50
Karalius. Apsaka. Dievas ir Karaliai. Evaldo pasaka. 16 psl. 10c
Vaidyla, originaliszka novelė. 15c
Eilės Pranciszkaus Vaiczaiczio (Sekupasakos). 165 psl. 50c
Gamtos Isorija, pagal Povilą Bert, vertė D ras Baceviczia. Su daugeliu paveikslų. 209 psl. 50c
Kaip žmogus gyvena ant žemės? Paraszė S. M. 47 psl. 25 paveik. 10c
Iz musų praėites. Paraszė Jonas Gražys. 16 psl. 10c
Darbininkų kalendorius 1903 m. 15c
Vorai ir Musės. Prilyginimas prie ponų ir darbininkų. 5c
Varžytinės. Ką jos duoda kapitalistams, darbininkams ir kaip jas reikia panaikinti. 16 psl. 10c
Valdžios pilvas. Paraszė J. Gražys. 16 psl. 10c
Paslėpęs vilko nasrus rodo lapės uodegą. 7 psl. 5c
Kalendorius 1904 metams. Su daugeliu paveikslų. 154 psl. 25c
Socializmo ateitis. Apsaka. 40c
Dvi Seserys. Apsaka. 40c
Darbininkų Balsas, No 1, 2, 3, 4, 5.
Po - - - - - 15c
Davatkų gadzinkos. 15c

Adresuokit:

J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E. Main St.
PLYMOUTH, PA.

J. B DAINIS,
58 Public Square, Wilkes-Barre, Pa.
Pirmas lietuviszkas-lenkiszkas hotelis vidurį miesto (pries zais sudą). Kas ateis su kokiais reikalais į miestą, ar tai rodos gavimo darba su skundais į sudą, nepamirszkite lietuviszko
HOTELIO DAINIAUS.
Laikau visokius gėrymus ir užkandžius kadien.
Teipogi ant virszaus yra SALE dėl susirinkimų.

Temykite.

Kas izz Baltimoriszkų užsiraszys pas mane „Vienybę Lietuvninkų“ užmokedami \$200. ant metų, tam duosiu dovanų kalendorių 1904 m.

L. GAVLIS,
2018 N. Washington str.
Baltimore, Md.

Naujas Kalendorius 1904 metams.

Su daugeliu moksliszku ir naudingų skaitymų, žinių ir su daugeliu paveikslų — viso 38 — gaunamas „Vienybės“ izleistuvėje su prisiuntimu už 25 cen. Darbininkų Kalendorius 1904 metams izleistas Lietuvių Social-Demokratų Partijos, su naudingais darbininkiskais skaitymais. Prekė 20c.

ADRESA REIK TEIP RASZYTI:

J. J. Pauksztis & Co.
Plymouth, Pa.

Hei! Vyrų Skaitykit!

Ar nori pinigų greitai ir teisingai į Tėvynę pasiųsti? Ar nori laivakortės ant pigausių ir geriausių linijų? Jeigu teip! tai kreipkis pas seniausią lietuviszką Agentą Juozas M. Saroczka, o jis atliks viską geriausiai. Pas jį teipgi gausi puikaus Alaus, Vyno ir Cigarų, geriausia užeiga pakelevin-giams. Telephone: Bell East 936 A.

J. M. SAROCZKA,

471 Collinsville Ave.
East St. Louis, Ill.

Neskaityk szito!

Gražiausias ant svieto popieros dėl raszymo gromatoms su gražiais pasveikinimais dėl tėvelių, giminių, ir pažystamų. Teipogi turiu gromatų nuo merginų į vaikus, o nuo vaikinių į merginas su gražiais pasveikinimais. Labai gražios pavincziavonės ir visokios dainelės, kad skaitant reikia labai juoktis. Vico turime 12 gatunkų; lietuviszkų, lenkiszku ir su gražiai kvietkuotais konvertais tik 25 ct. už tuziną, 6 tuzinai 1 dol. Szilkiniai abrozėliai 10 ct., szilkinės pavincziavės su visokiais paveikslais teipgi 10 ct., žodžiu sakant visoki abrozėliai su lietuviszkoms ir lenkiszkomis maldelėms nuo 50ct. iki 8 dol. už 100. Visokių ranzanczių ir karunkų nuo-nuo 35 ct. iki 5 dol. už tuziną. Visokių szkaplierių nuo 4 dol. iki 10 dol. už 100. Atidaromi atorėliai nuo 6 dol. iki 9 dol. už 100. Tukstantis nakių ir vieną tik doleris. Linksmos Valaudės trys milziniškos knygos tik už 2 dol. Geriausia lietuviszka trajanka 30 ct. ir 55 ct. už baksuką su prisiuntimu. Reikalauju gerų agentų ir duoda gerą uždarbį, norėdami gaut atsakymą įdekit už 2 ct. stampą. Szitą adresą užraszk į savo knygas.

John Naunehikas,
37 Franklin st. New Britain, Conn.

Ar raszai kur gromatas

eigu teip tai, pas mane gali gauti visokios popieros gromatomis. Rasi- te su visokiom grazioms kvietkoms ir su grazeis pasveikinimais ir su vi- sokioms daineloms ir suvisokeis pa- veikslais. Tuzinas 20c.

Popieros su iszleidziamom kviet- kom. Labai grazios. Viena 15 c.

Abrozėlei ant paveikslu altorelio, iszleidziami. Vidui matyti szv. pa- veikslai. Po 15 c.

Szilkinėi abrozėlei po 15.

Szilkinėi pavinczavonės po 15.

Agentai gauna didelį pelną.

W. UKMANN, Box 14 Sta. W.
Brooklyn, N. J.

Siuntejei!

sviesto, suro, kiauszinių ir kitų tavo- ry, bus linksmi iszgiristi apie naują freight ojimaa Lackawannos gelezink- lio ant szijų metų, specialiszkaie einan- tis greitai į New Yorką, Newarką ir tt. kurs sutinka patarnavimą dėl siun- tėjū ir gautojų.

Karai su ledais isz East Owego, siekenti tą miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas ojimaa prasidėjo 23 May ir eina kas utarnikas ir ketvergas kozną nedėle, ateinantis į rytinius miestus seredos pėtnycozios rytais.

Specialiszkas laikas paskirtas, dėl siuntinėjimo ir koznas agentas pri- duos reikalaujentiems visas infor- macijas.

Farmos!

Farmos! Farmos!

Lietuviai, kurie turite kiek kapi- tolo ir norite pirkti savas farmas czia pat New York'o steite, kur zemė gera, iszdirbta ir su budinkais, yra dabar mano rankose ir norėczia kad tik lietuviam papultų; jau czia keli lietuviai turi savo farmas; prekė pigi ir duodasi ant iszmokėjimo. Czia gspadoriai pelno su apvyniais, pienu, sviestu, kiausziniais ir t. t.

Katrie norite dasizinti apie pre- kę ir didumą farmų, tai praszau ra- szyti pas mane lietuviszkaie, lenkisz- kai, ruskai, angliszkaie arba latvisz- kai, o gausite atsakymą. Praszau įdėti uz 2 c. markę dėl atsakymo.

Geo. Kleek, Poolville, N. Y.

Tėmykite!

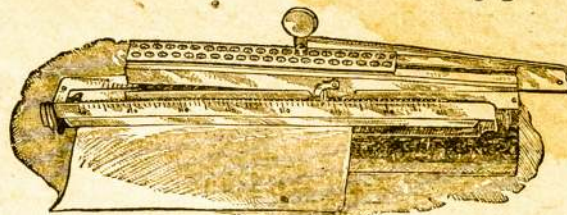
Puiki muzika dėl parodų, balių, koncertų ir visokių pasilinksminimų. Grajina puikiai, už pigią prekę. Lietuviai kreipkitės prie savųjų. Vadovas **St. RINKEVICZIA**

73 Grand tr.

BROOKLYN, N. Y.

ZIUREK! SZYTAI KA JUS JESZKOTE!

The Coffman Pocket Typewriter

PREKE, \$5.00

The Coffman Pocket Typewriter yra naujo iszradimo raszoma maszina, kuria galima nesziotis kiszeniuje ir ji yra geresne, kaip kitos maszinos uz ta paczia preke. Su ta maszina gali kiekvienas vyras, moteris ar vaikas raszyti be jokio mokslo. Ji raszo dydeles ir mazas literas ir visokius zenklus ir iszviso joje yra 78 literos ir zenklai. Maszina yra puikai padaryta isz nikelio ir gali tvirti ant keles deszimt metu. Sziamė amziuje visi raszo su maszinomis, kurie gali nusipirkti. Szta maszina yra teip gera kaip ir uz \$100.00, but mes ja parduodame uz \$5.00 ir uz tai kiekvienas gali ja nusipirkti.

Su szyta maszina galima teip gerai raszyti kaip ir su visabrangiausia maszina. Su ja galima dangiaus ka daryti ka su brangesnėmis maszinomis negalima padaryti, nes su ja galima raszyti ant bili kokio lygio daliko, kaip tai ant stalo, i knygas, ant skrinu arba box, ant stiklo, ant gelzio, ant lentos, ant drabzuiu irt. Ir su lenkus galima nesziotis kiszeniuje.

Prisiuntimas maszinos per express arba per registravota paczta kasztuoja 25 centai, bet prisiuntimo kasztus reikia isz kalno prisiusti.

Jeigu kas nenori siusti visu piningu isz kalno, tai gali pirma prisiusti \$1.00 ir kitus gali uzsimoketi ant express office, bet tokiu budu daugiau kasztuos, nes express kompanija reikalauz uz prisiuntima mums piningu.

BURTININKU MASZINELE

Szytas yra stebuklingas iszradimas. Preke, 50 centu

Szta stebukinga maszinele atsako visokius uzklausimus teip veikei kaip uzklausi. Ji pasako apie Meile, Prekyste ir nelaimes greitai ir teisingai. Ji yra teip sutaisyta, jog ji pasako jusu ateite ir viska ka nori zinoti jeigu tiktai paklausi. Ji yra sutaisyta and moksliszku principu. I ja gali szneketi kaip i gyva, nes ji atsako ka uzklausi per pritaisyta raga. Judejimas jusu lupu ir balso atnesza stebuklinga atsakyma. Ji yra gera del kiekvieno zmogaus ir ji gali uztekti ant visados. Dabai daug joko gali padaryti su ja ant baliu ir kitokiu susirinkimu. Su ja galima ir piningus uzdirbti, nes gali eiti pasakodamas zmoniu laime ar nelaime. Jeigu nori zinoti savo laime ar nelaime, kurios gal lauki, arba nori iszrasti ar gausi vyra ar motere ir ar kas tave mylia ar ne, tiktai paklausk Burtininko Maszineles ir ji tav tuojaus atsakys. Ta maszinele yra grazei ir tvirtai padaryta isz nikelio ir ji gali uztekti ant viso amziaus.

BURTININKO KNYGELE

Burtininku Knygele parodo kaip reikia iszmesti savo arba kito laime ar nelaime per kortas. Preke, 15 centai.

Szeszta ir Septina Knyga Maizesziaus

Preke, \$1.00

Szeszta ir Septina Knyga Maizesziaus yra vienoje knygoje ir isz viso yra 190 puslapiu. Toje knygoje yra 125 siebuklingi abrozai arba paveikslai.

Lietuviszka Pilna Biblija, - - - - Preke, \$2.00
Naujas Testamentas, - - - - Preke, 50 centu

Mes teipgi turime daug kitokiu knygu ir tavoru ir kas prisiuns 10 centu del prisiuntimo kasztu, mes prisiunsime musu dydeli kataloga uz dyka.

Piningus geriausei yra siusti per Money Order isz paczto arba popierinius piningus registravotoje gromatoje. Siuncziant maziaus kaip doleri galima siusti paczto markemis arba stamps po viena centa.

**JUDICIOUS ADVERTISING AGENCY
Chicago, Ill.**

Temykit!

Nupirkau saluną puikioje vietoje, kur užlaikau vuikiausius gėrymus, alų, arielką, vyną ir t. t.

Nepamitszkite atsilankyt:

J. Stravinckas

549 Main str, Edwardsville, Pa.

Maizeszius Diksa]

60 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaikau visokios degtinės, vynu, skanaus aluczio, puikiai kvapenczių cigarų.

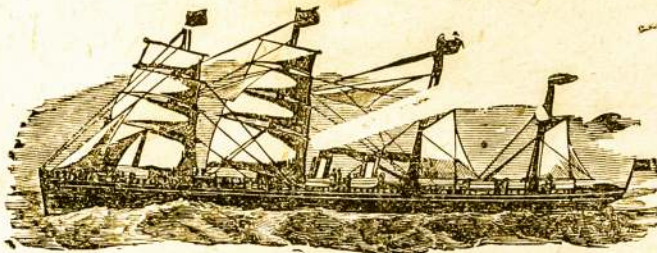
Nepamirszkite atsilankyti.

**Paikiausias dirbėjas laikrzdzių
Isidor Glou.**

Pardoda laikrodzius slenintus ir kit zeninius vyriszkus ir moteriszkus, ziedus, bransoletas, spilkus ir visokius aukeinius daigtus, teipgi užsi- ima jų taisymu. Viskas uz pigiausia prekę.

102 Main st. Plymouth, Pa.

Max Kobre
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
 Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausia prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiznekėti lietuvizškai ir lenkiszškai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Kaip iszsigydit?

Skauđėjimą
 po krutine
 Gumbą,
 szirdies
 plakimą ir
 pagerint
 norą valgio,
 tai reikia vartot
 „GUMBO KURA“
Kazuno
 „GUMBO KURA“
 yra iszbandyta
 liekarsta nuo
 minėtų ligų ir

tukstancziaj
 žmonių yra isz-
 sigydę minėta
 liekarsta. Jei-
 gu nesveikuoji
 minėtoms li-
 goms, tai pri-
 siusk „Money
 Order“ ant
 \$1.25,
 o buš prisiusta
 per pacztą.
 Kazuno Trajanka
 beveik jau visi
 Lietuviai žino
 kasztuoja 25 ir
 50 centų.

Adrisavok:

L. M. KAZUNAS. aptiekorius.
 107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas
 285 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
 Siuva puikiausiai visokius siutus pa-
 gal naujausią madą, duoda drūtą ir
 gerą materiją ir už pigę prekę.
 Teiposgienus ant naujperdirba.
 Visi passavo Tautietj.

Didele krautuve
IR KARZIAMA.
 Kas nori gero tavoro gauti ir ska-
 naus gėrymo ragauti, tegul atsilanko
 pas **Joną Žukaucką**
 Plymouth, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
 Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

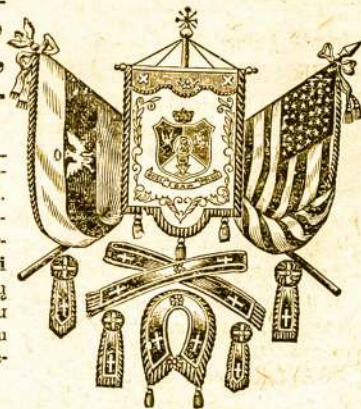
ant Kosciuszkos Paro-
 dos už rupestingą, tei-
 singą ir artistiszką isz-
 dirbimą.

**KARUNŲ, SZARPŲ,
 KUKARDŲ, ROZETŲ,
 BERLŲ, MARSZAL-
 KINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreikszti guo-
 dotiniems Kunigams ir guodotin.
 Draugystėms, kad asz dirbu wi-
 sus augszeziaus paminėtus daigtus
Pigiausei, Teisingiausei
ir Geriausei, nes per 30 metų
 užsiimdama iszdirbimais igijau
 geriausę praktikę ir dėl to galiu
 wisiką padirbt pigiau ir geriau ne-
 gu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

Parduoda Laivakortes
 sz Amerikos į Europą
 ant geriausių Laivų,
 Hamburg, Rotterdam,
 Bremen, Antwerp Havre
 Liverpool, Neapol ir tt.

Parduoda tikietus vi-
 sais gelžkeliais į visu
 miestus visam sviete.

Siunczia pinigus į vi-
 sas svieto dalis greitai ir
 už pigiausia prekę. Per-
 ka, parduoda ir iszmaino
 visokius pinigus paga,
 dienos kursą.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.
GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėldieniais nuo 9 iki 12 ryte
 100½ E. Main str. **Hurwitz's,** 42 E. Market Str.
 PLYMOUTH, PA. Wilkes-Barre, Pa.

M. ROSENBAUMI

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.
 Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas
 dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
 vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigei.
 Susisznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban-
 kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.
 Musų Offisas **609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.**

Varpi
 Nr 5
 DR.
 Gyv
 Dr. A
 Nereik
 buti iszg
 rai žinon
 niszkas I
 riause bu
 terių ir
 1000 žm
 kuriu kit
 Dr.
 daugelj
 lomus M
 pasakys
 žastis ir
 cziai žm
 saugoti n
 Nereik
 k iems pr
 gydą viso
 delius pi
 kio jokio
 Ofisas:
 TELEPHO
 Ofiso val
 nuo 2-4 p
 De
 Joha
 Vienint
 gydo viso
 venimas:
 Church ul
 Offisas
 atidarytas
 Priima
 laiko gim
 teikia jom
 Vieni
 lephon
 phone)